

Ebeldeyuketshi kalta zũngajienapanaldiamak

Meja ai kalta gauwane: Naldiñki jalde kalta gauwaneki me ne guagazhá guatshak ji-aga, kalta kagakauwanekueja muldetua me ne kakualdi. Zũnkueki juldiú sanága Duwe ipanane aksaneka, Jatetshi múldigaba Duwe Jesú nagagá nogueñga sezheklde muldetua akué. Aiki Pábuldu, Apuldu, Belnabé, azhi axautshi naldaka.

Mekuetshi kalta gauwane: Jalde kaltaki juldiú saná Duwe ipanankue Jatetshi múldigaba Duwe Jesú nagagá nogueñga sezheklde kakuekuek kagakauwane. Juldiú sanákueki ebeldeyu zukuakakue nak ebeldeyukue jiaga akuaka.

Jinak ai kalta gauwane: Duwe Jesú Zũnekualka za na akaldak akzé izhuka, e za na Jate na ishkualdi zũnezhokshixa zũnatuñshaldiamak jalde kalta gauwane. Azhinikga axautshi e jana ne naldakí. Eñki Jateja guaklde uldeñkakue zhakaldak akzé, nauwibama Muesé zhakaldak akzé, Jatek múldigaba agaskaitshixa nauwibama Aldóñtshi atukuakue zhakaldak akzé. Akna axań ajanashixa, ajañguxa nanek mokue kualdinagábaki, abá naldakí Duwe Jesú alduna ishalsa nogakue.

Ji, ji shalda guashi jalde kalta gaune:

1. Duwe Jesúki akaldak akzé (1.1-4)

2. Duwe Jesúki Jateja guaklde uldeñkakue zhakaldak akzé (1.5-2.18)
3. Duwe Jesúki nauwibama Muesé zhakaldak akzé (3.1-6)
4. Jate alduna ishiji amak axatshál nogakue (3.7-19)
5. Zhiksekuakue janaktuneñka juldunakue (4.1-13)
6. Duwe Jesúki Jatek múldigaba zũñkagaskaitshixa akaldak akzé (4.14-7.28)
7. Duwe Jesúki Jatek múldigaba agaskaitshixakue zhakaldak akzé (8.1-10.39)
8. Jate alduna ishakue (11.1-40)
9. Jibañ tuañkaldogéñ abá naldakí abetakue (12.1-29)
10. Duwe ipanenekue mitsabé izhogakue (13.1-25)

Ebeldeyukuetshi* **kalta**

Duwe Jesúki akaldak akzé

¹ Mauzeñgaki Saldiñga netshi Jateja matshuwi juizha ají múldigaba naldiñga zuxaitshixakuek zhinik anuñka nalda nauwibamakue axazguagatonane. ² Ne kaiga auxa zexaldiéñ zexaldá guapanatshak zũnake, Asukuá Duwe Jesúk zhinik zũñkazguagapanane. Ek ga saldiñga jika na nahauxa gauwá guane. Akze, saldiñga jika aksuí nogauxa Asukuájañga bieni jana aksuí noxaldixa itene. ³ Asukuága na Jate nahauxabé ne izhuka nak, eñki sakí agatsé, mitsá

: 1.1 Juldiú sanákueki ebeldeyu zukuakakue nak ebeldeyukue jiaga akuaka.

akaldak akzé zuxaita muñshí zaldaba izhuka zúnatuñshixa. ✧ Duwe aldéñga na ají múldigaba kamakuek saldiñga jika na nahauxa nogakuaux-abé nalshatuka. Ekí naldi na, aldéñga sha katshixa zũnkabeti janshi zũnkazgualdiamak nauwitsaldí shuigueniki, jékaldaxa Jate akaldak akzé jibatshaldi mual akldé akzeñka e na sanexaldiamak yaté guane. ⁴ Ekí atshatshak aldéñki Jateja guaklde uldeñkakue zhakaldak akzé ne awatuñshá. Ekibeñga, aldéñ “Jatetshi Asukuá” axeyateneki guaklde uldeñkakue axeyatene guashiñki zhakaldak akzé axezhuka nakldá.

⁵ Akze, Jateja aldéñ guaklde uldeñkakue, ni mieldek jekí akbeyazhé:

“Mañki Nasukuá giemi maldé,
naski kaigaga Mijate nalkuge saldiñgak
awatuñshanuge nzha.” †

Ni ekí jiaga ekue shalda guagazhé:

“Nasga na Ajate naldaldikue.
Guatshak aldéñki Nasukuá naldaldixa
nzha.” ✧

⁶ Ekí ne, Asukuá ezuamé axaldé kagik gagapanatshak ekí guaklde:

“Saldiñga guaklduge uldeñkakueja Nasukuá
akldé akzamakga shi agazukuí.” ✧

⁷ Guatshak aldéñ guaklde uldeñkakue shaldaki ají múldigabak ekí guaklde:

“Jateja guaklde uldeñkakue axazauwal gagatshak,

✧ **1:3** 1.2-3 Jñ 1.3,14; Kls 1.15-17 † **1:5** 1.5 Sal 2.7; Ajsh 13.33. Asukuá Duwe Jesú zũnekualdal gaxaldixak akbeji na ekí sezhekldé. ✧ **1:5** 1.5 1Cr 17.13 ✧ **1:6** 1.6 Dt 32.43; Sal 103.20

múlkalda jana, guksé jana jiba kakbeñka.”✧

8 Akze, Asukuá shaldaki ají múldigabak ekí guaklde:

“Mañga na Saldiñga netshi Jatega maldé,
Sáñkalda izhoshiñga na,
jian za sanegakuamak sanexa niuwi mik-
suikue saneshiñga mizhogataná.

9 Mañki jian atshá za mikldunka,
kutám atsháki miguldiji mikldunazhé.
Akna Saldiñga netshi Jate Mijatega mezh-
gakushi na,
ma na izhukakue zhakldé mikzukui, akldé
zeñ mikzukuane nzha.”✧

10 Ekí jiaga ají múldigabak guaklde:

“Nauwiji Sáñkalda, mañga na kasak kagi
makauwatshak kama gukshamalde.
Ma naldi alnoba gaumalde.

11 Saldiñga gaumaldauxaki nal-
daksánaldixagaba.
¡Ma zúnake naldiñga maldaldaldixa!
Ne, gaumaldauxaki zhakuá jana
zauwaksánaldixa.

12 Akna zhakuá menaldá guatshake maja xaldeki
abisa yushakuamak,
mañki alnoba, kagi jiaga abisa
mayushaldixa.

Naldatshak ma zúnake ni mitsák ayushabaldáta,
shuixabaldáta,
amak za naldiñga izhoshiñga mizhogataná
nakldá.”✧

✧ 1:7 1.7 Sal 104.4 ✧ 1:9 1.8-9 Sal 45.6-7 ✧ 1:12 1.10-12 Sal 102.25-27

13 Akze, Jateja aldéñ guaklde uldeñkakueki ni mieldek ekí akbeyazhé:

“Nas saldiñga aksanekatokugeña, jibatshugaldi mual akldé akzeñ naldesañ yate guwá.

Naski maguldiñkakuek auxaga magu-bishaldikueñka yo amak mizhoxaldixa nakldá.”✧

14 Ne aldéñ guaklde uldeñka nahauxaki al-dunakuega, egabá axazauñkakue nak, aldéñ káguba ikualdaldixakue agaunexal gakakue nuxa nakldá.

2

Ijuldunañkaldáaldiamak be nogakue

¹ Duwe Jesú ekí akaldak akzé nakna, aldéñ zunekwane shalda nukáñkalde akldénga muldetua numañ izhgateuakue, eñkáñ zhinik ijulduni guanazũnegak. ² Akze,

Jateja aldéñ guaklde uldeñkakuek zhinik guiyaba zũnkabajaneki atshakuamak ne nak, mieldekueki aija guagamak atshazhá guanekueki guiyaba tuakue kagatsahamak guiyaba kawatuñshane. ³ Ekí nakne,

nasũn atemajañ akzé zũneyakuane numañ izhgateuakí naldakualdiák míngaki, ¡sakí shi guiyaba tuañkaldáaldixa na! Akze, ekí zũnekualdaldixaki nauwiji Sãñkalda Duwe Jesúja mishaña guak guñguenik, aldukanekuejañki “aiki namakga nzha” zũngabene. ⁴ Amak zũngabeyatshak,

Jatejañki ají kamak “¡sakí ekí katshishixá!”

✧ 1:13 1.13 Sal 110.1

zũñekshindana agatsaldi, ajanashaté atú guazhámak matshuwi nalda janshizhe katshishanéñ zhinik na, namaklde ne zũnatuñshane. Ekíga, ají Aldunaki aldéñ zũnajañguamak sha sha gaunegakualdiamak zũnatshishanéñ zhinik na, namaklde zũñgabeñká zũnatuñshane.

Duwe Jesúki auxaga zũngaunegaka

⁵ Akze, Jateja niuwizhíne kagi abisa gauwaldixa miñmeñkuéki,✧ amak gauwatshak aldéñ guaklde uldeñkakueki sanekshazháldixa. ⁶ Ne, ezuaja Jatetshi múldigaba sezhekldekgá ekí guaklde:

“Nauwijate, ¡kágubak, me kaldák shi tukí mal-dazũnajañgú!

¡Kágubak, me kaldák shi ekí numañ mal-dazũnatú!

⁷ Kágubaki guakbalde uldeñkakue nauwa zh-aguáñ akzukuamalde.

Naldatshak akzé awatualdiamak akldé akzukuamalde.

[Saldiñga jika gaumaldekue migaksanexaldiamak itemalde.]

⁸ Saldiñga jika aksanek gualdiamak niuwi agemalde.”✧

Amak Jateja saldiñga aksanexaldiamak niuwi agegatshak, ni jiki aksanegazháldixa abá guazháne. Naldiñki kaigaga saldiñga amak aksanekagaba tuagá kaldogatshak jiaga. ⁹ Naldatshak ekí zũnake katuñka: Duwe Jesúga na ixagabaldegatshak Jateja

✧ 2:5 2.5 Eb 1.12 ✧ 2:8 2.6-8 Sal 8.4-6

aldéñ guaklde uldeñkakue nauwa zhaguáñ akzukuane ne, guiyaba tuwi shuane shaldaki akzé awatualdiamak akldé akzukuane. Akze, Jateki éegaba guañ zúnajañguéñ zhinik na Asukuá saldiña nauwitsaldí shuixaldiamak ekí jañguane.✧

¹⁰ Akze, Jatejaña na jika na nahauxa ajígaba naldaldiamak gauwane, aldéñ zhinikga na nogakuauxabe nogatuka. Aldéñga na ají sukuakue matshuwi zúnaldekshekue aldéñ nugeñkagaba zúnauldeyaldixa jañguane. Amak atshaldiamak na, Asukuá guiyaba tualdiéñ zhinik muldetua naldakuauxabe naldaldixa jañguatshak atshakuamak atshane. Ekíki Asukuá za zúnekualka auxaga sanék guashi naldaldiamak.

¹¹ Akze, Duwe Jesú Ajatetshi zúnaldekshekue, ají nekaldekue naña askuí jategaba kaldé. Ai shalda na Duweki jiwak akzek naldakí “nakaja giemikue nibiná” zúnakuashi na, ¹² Ajatek ekí akbene:

“Mañki sakí maldé shalda nakaja giemi nekldekuek kakkbeyaldikue.

Izhajuizhaldekldeñ kenañ akldé mikzama makga mikzukui mixazbeyaldikue.”✧

¹³ Ekí jiaga guaklde:

“Jate za alduna isha izhoxaldikue.”

Ekíga na:

“Jaiga Jateja najíkue aldaldaldiamak nagenekue naña na izhokú.”✧

¹⁴ Guatshak káguba zhuasanáke askuí gata, askuí abi kaldé ne, ekibeña na nauwikaja Duwe

✧ **2:9** 2.9 Plp 2.6-11 ✧ **2:12** 2.12 Sal 22.22 ✧ **2:13** 2.13 Is 8.17-18

Jesú jiaga nauwijanamé agatsé naldaldiamak káguba naldi ixagabaldekldde. Ekíki shuigatshak zhinik na, jisé shuixa aksuikuek kama ikushi agubiyaldiamak. ¹⁵ Ai zhinik na saldiñgake kuka zhinik shuixaki zhe zũñzukuane zũnaldokshixak zũnebesanshaldiamak. ¹⁶ Guatshak namak, Duwe Jesú nagatshak Jateja guakldde uldeñkakue ikualdal nagazháne. Akze, nauwibama Abaldahám shtukuakuañ* zũnekualdal nakldde naldashá. ¹⁷ Nakna amak zũnekualdaldiamake, auxaga akajakuañ janamé agatsé naldaldiamak ixagabaldegakue zekldde. Ekíki Jatek múldigaba zũñkagaskaitshixa akaldak akzé izhoshi axazauwatogatshak, amak axatshiji guañ zũnajañguxa naldaldiamak. Ai zhinik na sha katshixa zũnesabiyatshak, Jate zũñkabetaldiamak. ¹⁸ Akze, aldéñ naldi jiséja ijuldukshaka ne guaji aksanegotogatshak jibañ tunéñ zhinik na, ekibeñga zũnakuañ jibañ zũñgatsegatukakuañ zũñgaunegaka nakldá.

3

Duwe Jesúki Muesé zhakldé akzé

¹ Akna gaja, Jatetshi nekbinekuañ, jékaldaxa aldéñ nugeñka zhualduxa zũnauldeyaldixakuañki, Duwe Jesú Zũnekualka agasjanamine za izhogakue. Aldéñki Jatejañga ají múldigaba guaxal zũñgakaxane, alduna ishiji ipañañkaldekuañ Jatek múldigaba

* **2:16** 2.16 Gn 12.1-3; Alm 4.16-17. Abaldahámki juldiú sanákuetshi abama, Jate za alduna isha izhonane. Akna saldiñga Duwe ipañañkaldekue Jate alduna kishixakuetsi abamaga.

zuñkagaskaitshixa akaldak akzé zuñkizhuka nakldá. ² Ekí atshaldiamak Jateja izhagatshaga zhinik abá naldakí amak axatshiji nagatuka. Ekíga na, nauwibama Muesé jiaga abá naldakí Jatetshi juwí etshi nahauxa numañ agatuatogatshak axazauwi izhone.✧ ³ Ekí ne, jukauxa guana juwí zhakldé akzé naldakldegamakbeñga na, Duwe Jesú guana nauwibama Muesé zhakldé akzé naldashá. ⁴ Akze, juwíki ezuaja gaune nuxa naldaka. Ne, jika na nahauxa gauneki Saldiñga netshi Jatega nakldá. ⁵ Guatshak nauwibama Mueséja Jatetshi juwí etshi nahauxa numañ agatuwi abá naldakí axazauwatogatshak, Jateja sakí aldiwan guakldá katuñshatonane. ⁶ Ekí ne, Duwe Jesú Zunekualkaki Jatetshi Asukuá nak, Ajatetshi juk etshikue abá naldakí agaksaneshi izhuka. Aikuañki sakí zuñkatshaldixa zuñmeneki “amak zuñkatshaldixaga shakldá” abá naldakí alduna ishalga, zeñ zuñneshi jiaktuwi kizhukake Jatetshi juwí jana kaldé nakldá.

Jate alduna ishiji amak axatshál nogakue

⁷ Akze, Jatetshi Aldunajañga ekí guashi sezheklde:

“Kaiga Jateja guaká nuká miñguake,

⁸ mimibamakue zək zaldi azaxaitatoguéñ

Jate amak axajanashasúñ kakzeshi, ‘¿mitsá abetaka sha?’ akuajanamakga,

aldunaxa kuamaldekbine naldagába.”

⁹ Akze, Jateja ekí guaklde:

✧ 3:2 3.2 Nm 12.7-8

“Mimibamakueki exa 40 kagi jika atuazhámak kaxatshaté nawatuatshak jiaga, mitsá abetanaka nawatualdiamak nakuajatoné.

10 Ekí agatsaldi naxaldaldatshakna ni nauwa nakldunazháldi, atshak baxañ zaldakue shalda ekí guaklduge:

‘Aldunaxaki iyajulduni mual za ashekualdina, kaksanekugamak naxatshasúñ kakzekakue nakldá.’

11 Akna saki naxajanashane ni nauwa nakldunazháldi ekí axeltenuge:

‘Ekuega ni mitsák zhiksekuakue janaktunugeñka ajuldunazhita nakldá.’ ”✧

12 Gajakuañ, ni ezuak aldunaxa sha atshijiñga Saldiñga netshi Jate namak jañguazháldi, aldéñ izhoshiñga izhukak agijuldu gui guamiñnegak muldetua numañ miyatualdí. 13 Akze, “kaiga”✧ Jate axazukakue ldiuwañ zaldalga nogeñgaki, ataba atabañ niuwi neyauxa akuiyakshál no-gakue. Ekíki maiñga ni ezuak sha atshája miñsaneshi, naldagálde ne jian miñzukuatshak aldunaxa mimakuamakui guakuak. 14 Akze, kasak Duwe Jesú kipanatshak alduna ishapanañkaldamakga, aldiwexá jiaga abá naldakí alduna ishalga kaldukake, aldéñ nañga zeñ zaldaba ipanakualdixa nek guáñkalde.

15 Katuamakga ekí sezheklde:

“Kaiga Jateja guaká nuká miñguake,
mimibamakue Jate amak axajanashasúñ
kakzekldamakga,

✧ 3:11 3.7-11 Sal 95.7-11; Nm 14.1-33 ✧ 3:13 3.13 Eb 3.7; 4.7-9

aldunaxa kuamaldekbine naldagába.”✧

¹⁶ Guatshak ¿mekue shi Jateja guaká nukatshak jiaga amak axajanashasúñ kakzekldekue na? Akze, ¿aikueki nauwibamakuega Ejiptuxa guiyaba atuwi ashekualgueñka zhinik agazaxaitaldiamak nauwibama Mueséja kagaunekldekue naldazhé shi na? ¹⁷ Ekíga na, ¿mieldekue shi Jatek ni nauwa aklduná guazhámak atshiji 40 kagi izhonekue na? ¿Aikueki sha ajanashiñgueni zúk zaldiñga ashuanekue naldazhé shi na? ¹⁸ Ekibeñga, ¿mieldekue shi Jateja zhiksekuakue janaktuneñka ni mitsák ajuldunazhíta axakagiltene na? ¿Aikueki aldéñ kakbenamak axatshazhá guanekue naldazhé shi na? ¹⁹ Akna ekí tunazúnaka: Kauwizhéñ Jate namak ajañguazhá akuñguéñ zhinik na, zhiksekuakue janaktuneñka ajuldunazháka kagatseklde naldashá.

4

Zhiksekuakue janaktuneñka juldunakue

¹ Akna Jateja zhiksekuakue janaktuneñka juldunazúnaka zuñmene, amak juldunakue no-geñgaki muldetua numañ atuwal kuiznoshí. Ekíki ezuake saigaba iyabá atshiji eñka juldunazhá gui guamiñnegak. ² Akze, eñka ajuldunazhá guanekue jiaga janshizhe kaxa-janashaldixa nauwijanameñga kagabenanega. Ne ai aldukatshak jiaga namak ajañguazháldi

✧ 3:15 3.15 Sal 95.7-8

alduna iyashazhá guanéñ zhinik na kaxaza-uwazhá guane. ³ Akze, nasuñ Duwe janshizhe zuñkatshaldixa zuñgabene namak jañgui alduna ishañkaldekuañ zunake zhihsekuakue janaktuneñka juldunazunaka. Ai shaldaga Jateja ekí guaklde:

“Akna sakí naxajanashane ni nauwa nakl-dunazháldi ekí axeltenuge:

‘Ekuega ni mitsák zhihsekuakue janaktunugeñka ajuldunazhíta nakldá.’”[☆]

Akze, guatshak Jatejañki kagi, alnoba, jika na nahauxa gauwatshak ají jibaki aksaldí guane ekí guaklde. ⁴ Ají múldigaba sezhekldek aldéñ kugua ldiuwañ zegatshake zhihsekuane shalda ekí guak: “Saldiñga netshi Jateja jika na nahauxa gauwapangueni, auxa atshane shalda kuguake zhihsekuá guane nzha.”[☆] ⁵ Mokue ai shaldaga na ekí guaklde tuñkalde: “Ekuega ni mitsák zhihsekuakue janaktunugeñka ajuldunazhíta nakldá.”[☆]

⁶ Guatshak kaigabeñki ezuakue jiaga eni ajuldunaka nañga. Akze, axañga zaldakueki janshizhe kaxajanashaldixa kagabeyatshak jiaga, Jate amak axajanashazhá guñguéñ zhinik zhihsekuakue janaktuneñka ajuldunazhá guane. ⁷ Ai shalda na anuñka zegueni jiaga, Jateja nauwibama Dabík zhinik ají múldigaba sezhekldek “kaiga” guashi ezua niuwañ janaktune shalda mokue ekí guaklde tuñkalde:[☆] “Kaiga Jateja guaká nuká miñguake,

☆ **4:3** 4.3 Sal 95.11 ☆ **4:4** 4.4 Gn 2.2 ☆ **4:5** 4.5 Sal 95.11; Eb 3.11; 4.3 ☆ **4:7** 4.7 Eb 3.7-8,15

aldunaxa kuamaldekbine naldagába.”☆

8 Guatshak axaňgaki nauwibama Josuéja* nauwisaná Isayélkue auxabé kezhihsekushá guanaldíňki, jiak anuňka zegueni Jateja ezua zhihsekuakue ldiuwaň shalda mokue guagazhá guataldé. 9 Ai zhinik na ekí tunazúnaka: Jatetshi nekaldekuaňki aldéň zhihsekuakue ldiuwaň janaktunéň zhihsekuanazúnaka zaldalga nuka. 10 Akze, Jateki jiba auxa atshiňgueni kuguake zhihsekuanamak, mieldeke zhihsekuakue janaktuneňka julduňkaldekuaňki nasuňgaba jiba katshixak zhihsekuáňkalde kizhuka. 11 Akna aldéň zhihsekuakue janazuňgaktuneňka juldunakualdiamak, abá naldakí ai za niji alduna kauňkalde kuizizhoshí. Ekíki ezuaque mauzeňga ajuldunazhánekue Jate namak ajaňguazháldi, amak axajanashazhá guanekue janaňga atshiji abá gui guanazuňnegak.

12 Akze, Jatetshi múldigabaki kama axaldé naldi na, aik na aldéň jaňguamakga zekuxa. Shezhá mushtabaňga zaxa jika ishkauwi agaldaka guashiňki zhakaldak ai múldigabaki nauwiji aldunaxa giemi agaldaka. Amak zuňgaldagatshakna, aldunaxa ji zuňnegatuka, jaňguaňkalduka, janaktuaňkalduka auxaga zuňzuziji, jaňguakuamak azhi jaňguasúňzamak jaňguaňkalduka mu zuňgisekuxa.☆ 13 Akze, Saldiňga netshi Jatejaňki aldéň gauwanauxa akuegaba, ni jiki tuazháka naldazhé naldi na, jika agatsahauxa, aldunaxa zuňnegatogauxa

☆ 4:7 4.7 Sal 95.7-8 * 4:8 4.8 Dt 31.7; Jos 22.4. Josuéki Muesé zhgaldeni sanegapanane. Eňki Isayélkue Kanáňka kajuldukshane. ☆ 4:12 4.12 Is 49.2; Ep 6.17

muetsekuanegaba nogatuka.✠ Aldéñ na atshañkaldauxa dulda agilshakue zũngatsé nakldá.

Duwe Jesúki Jatek múldigaba agaskaitshixa akaldak akzé

¹⁴ Guatshak Duwe Jesúki Jatetshi Asukuá Ajatek múldigaba zũnkagaskaitshixa akaldak akzé zũnkizhuka✠ jékaldaxa nitshí guane nak, abá naldakí “nekuanamak shakldá” alduna ishalga kuiznoshí. ¹⁵ Akze, Jatek múldigaba zũnkagaskaitshixa akaldak akzé zũnkizhukaki nasũñ miyaki kama zũnsũñze akuéñ zhinik na, agajieni guañ zũnajañguaka. Akbiñgaki nasũñ sakígaba sha atshindana zũñzekája zũnsanegauxaña aldéñ jiaga ekíga tu guane nak. Ekí tuatshak ni mitsák aldéñki sha atshazháne.✠ ¹⁶ Nakna zũñzek náaldaki Jate éegaba guañ zũnajañguxa sanegẽnkaga kuizaxaldejí. Ekíki sakígaba jibañ zũngatsegatoxaldiéñ guañ zũnajañgui yo zũnakualdiamak.

5

¹ Guatshak Jatek múldigaba agaskaitshixa akldé akzé izhogauxaki kágubaga ekí atshaldiamak ishkakuka. Ega na kágubakue tsaldi Jatek axaldalda kagauneshi, ji Jatek agaxexaldixa awaldaklde ageshi, sha ajanashane kaxabetexañ béyakze axakuaxaldixa awaldaklde agakuashi izhoxaldixa iyatene. ² Ekueki nasũñ

✠ **4:13** 4.13 Sal 33.13-15; Jer 16.17 ✠ **4:14** 4.14 Eb 6.19-20

✠ **4:15** 4.15 Mt 4.1-11; Eb 2.18

sha atshindana zuñzekája zuñgubiyaka nahamakga kama kaksúñzekue. Nakna Jatek agijuldunatakakue azhi muldetua jika kaksúñzeñ zhinik sha atshanekue guañ kajañgui kagaunegaka. ³ Naldatshak ekue jiaga sha atshakaga nakna, kágubakue sha ajanashane shalda béyakze awaldaklde Jatek axakuagamakga, axaldáñ sha atshatshak, ekíga béyakze axakuagakue kagatseka.✧

⁴ Akze, ni me ai jiba akzé axaldáñgaba guxa atshazháka. Ezuañgabaki Jateja za na nauwibama Aldóñ kasak izhgakushi itenamakga izhaka.✧

⁵ Akna Duwe Jesú Zunekualka jiaga aldéñgabaga akldé zhikzukai Jatek múldigaba agaskaitshixa akaldak akzé yaldagazháne. Akze, Jatejañga izhashi ekí akbene:

“Mañki Nasukuá giemi maldé,
naski kaigaga Mijate nalkuge saldiñgak
awatuñshanuge nzha.”✧

⁶ Ekíga guashi antezhak jiaga sezheklde:

“Mañki Melkisedék janañga
múldigaba maldagaskaitshixa naldiñga
mizhogataná.”✧

⁷ Guatshak Duwe Jesú jai kagik izhoguéñ, Jatejañki shuixak zhinik ikualdaka akualguák, jaldáñ agakuañneshi mauwiñga✧ axazguák. Akze, aldéñki Jate axabeti amak za axatshixa nalguakna Jateja nuká guane.✧ ⁸ Duweki naldiñki Jatetshi Asukuá giemiga nalgué jiaga,

✧ **5:3** 5.3 Lv 9.7 ✧ **5:4** 5.4 Ex 28.1-2 ✧ **5:5** 5.5 Sal 2.7; Mt 3.17; 17.5; Ajsh 13.33 ✧ **5:6** 5.6 Sal 110.4 ✧ **5:7** 5.7 Mt 26.36-46,50; Mlk 14.32-42; Lk 22.39-46 ✧ **5:7** 5.7 Sal 22.24

jibañ tuñguéñ zhinik na Ajate amak axatshál za izhoxa shitiyá guane.✧ ⁹ Amak shitiyatshak muldetua naldakuauxabe nek guane. Ekí nekldéñ zhinik na, aldéñ amak kaxatshixakuañki zunekualdiñga zunekualdaka nek guane. ¹⁰ Ekíga na, Jateja Melkisedék janañga múldigaba agaskaitshixa akaldak akzé ité guane nakldá.

Aldunaxa guildexalga nogakue

¹¹ Ekí miñmeyatokuge shaldaki matshuwi miñmeyakue nañga naldatshak, miñgajienaldiamak miñmeyexañki jibañ naldaka. Jinake naldakí. Axañga miñgajienazhákakue nak. ¹² Akze, Duwe ipana miñgueni anuñka zegatshake, e shalda shi mizhixakue nek guashi zegashá. Ekí ne, Jatetshi múldigaba kasak shitiyakue ;mokue abisajañ shi miñkaldiyakuega shi zek! Akze, somá janañga sumí zañga gaji na, atemakueja gakue kuamalde gajamakbe gabínega miné. ¹³ Mielde ekí sumí zañga gaxa jananekueki, somá janañga Jatetshi múldigabak zhinik jian izhoxaki mielde ne aksúñzekue.✧ ¹⁴ Akze, gakue kuamalde gaxa jananekueki aldunaxa guildexalga guane, Jatetshi múldigabaja guagamak atshál za nukakue nak, mieldeki janshizhe nalda, mieldeki shane nalda tuwa shitiyá guanekue nakldá.

6

¹ Akna Duwe Jesú Zunekualka shalda kasak kama gugexañ shi zúñkaldiyanéñ me abá

✧ **5:8** 5.7-8 Mt 26.39; Jñ 10.18; Plp 2.8 ✧ **5:13** 5.12-13 1Kt 3.2

guagába, akldé akldēnga shitiji aldunaxa guildekalde naldakue.✧ Akna jigaba katshatshak Jatek zʉnagajuekuaka majiŋga maja xaldeki Jatek agakualdinakue za shizhiyal nogatoxa zaldakí. Ekíga, Jateki namaklde ne jaŋgui alduna ishakue, ² nik majauksha jiúŋgulde shizhiya, Duwe ipananekue káuxalda kepaŋgui Jatek kakbeya shalda shizhiya, Jateja shuanekue mokue izhgaldakshaldixa shalda shizhiya, auxa zegatshak Jateja káguba agatsaldi axezhashiŋga axeté guane shalda za shizhiyal nogatoxa zaldakí. ³ Akna Jate amak zʉŋgaunexaldiake, ai be abá guagábaki, akldé akldēnga aldunaxa akuiyakshi mual shizhiyakualdixa.

⁴ Akze, mieldekueki Jate majiŋga maja akualdiák, mokue agakualdikshakue naldazháldixa. Ekueki Jateja aldēñ shalda kagajieŋgualdiamak aldunaxa muŋshí kezguanekue, Jate jékaldaxa zalda janshizhe zʉŋkatshixá izhguaji iyapananekue, nauwijanameŋga Jatetshi Alduna iyapananekue, ⁵ Jatetshi múldigabaki sakí janshagatse ne atú guanekue, Jateki niuwizhíne mitsá ají kama na sanexaldixa atú guanekue. Ekí atú guanekue ne jiaga ⁶ Jate majiŋga maja akualdiák, ʉsakí shi mokue Jatek agakualdiksha guakue naldaldixa na! Akbiŋgaki Jate abaja akuatshake, Asukuága iyajokldexaldiamak saldiŋgaja tuatogéñ, kauwizhéñ Duwe kaldixa mokue axaldiya akuaxa akuxá zhuxaŋga ajanashaldixa nak.

⁷ Guatshak aldunaxa guildexal kaldukake

✧ 6:1 6.1 Plp 3.12-14

ekí jana kaldé: Te níxalda itsegatogatshak, gakué aldixane ajáugukuija galdiamak muldetua muñgualdiake Jateja zeñ jañguxa jana kaldé. ⁸ Ekí ne, Jatek iyabaneki te níxalda itsegatogatshak jiaga kausú, kaldá za muñgualdiake, zauwazháka nuxa nak iyajanaldixa[☆] za abatuka aldiweki ayoxaldixa jana aldé nakldá.

⁹ Shui gajakuañ, ekí kabiñmeyatshak jiaga, maiñki “Duwe Jesú minkuanéñ zhinik na aldunaxa guildexalga minoxaldixa shakldá” zuñkué. ¹⁰ Akze, Jateki atshakuamak za atshixa nakna, maiñ sakí axazauwi axatshamine akjuizhanazháldixa. Ekíga na, aldéñ mitsá mizhgajañguxá tuñshiñga ají nekldekue kaxazauwi naxabinogamak axazauwalga minuká jiaga akjuizhanazháldixa.[☆] ¹¹ Akze, nasuñ kabi-majañguxáki ezua ezua minahauxa abá naldakí naxabinogamakga, niuwizhíne janshizhe zuñkatshaldixa zuñmene jiaktuañkalduka auxaga ipanakualdieñka yo, ekíga atshiji mizhekualdaldí. ¹² Ekíga na, miwaldegagábaki, mieldekue abá naldakí abeti Jate alduna ishiji izhogéñ zhinik Jateja janshizhe kaxatshaldixa kakkbene ipanatakakue kagastuwi, ekue jana naldakue ni kabimajañgú.

Jateja guakldeki amak atshaldixaga

¹³ Akze, Jateja nauwibama Abaldahám janshizhe axatshaldixa akbeyatshak, ezua aldéñ zhakldé akzé axahakildagaka naldakí nalguák, axaldáñga axeldashi ¹⁴ ekí akbene: “Namak ni

☆ **6:8** 6.8 Gn 3.17-18 ☆ **6:10** 6.10 Mt 10.40,42

mikbeñkú: Nasga atemajañ zeñ majañgui na, mitukuakue izatasá migiltekshaldikue nzha.”✠
 15 Akbene nalgué, “amak naxatshaldixa shakldá” akldeshi, abá naldakí abeti jiaktú za nogueni na, ji axatshaldixa akbene, amak ipaná guane nakldá.✠

16 Guatshak kágubake namak axeldageñañki ezua nauwizhakldé akzé zúnatuaté nogéñ axakildaka. Ekí namak guakalde atuñshi axakildagatshak zhinik na, akldé zhikbeyalga nogakue naldaksá guxa. 17 Akna Jateja janshizhe atshaldixa jañguaneki yushazháka ne ai ipanaldixakuek muldetua kakldekshaldixa jañgui na, axaldáñga axeldashi “ekí mixatshaldikue nzha” guaklde. 18 Akze, Saldíñga netshi Jateki ni mitsák naldagálde zukuagazháka✠ naldi na, janshizhe zũñkatshaldixa zũñmeneki ni mitsák yushazháka, ni axaldáñga axeldashi guaklde yushazháka. Ekí mozhua yushazháka nahéñ zhinik na, nasũñ aldéñ zũñgaunexaldiamak axaldakaldekuañki kama zúnakukshane, ji zũñkatshaldixa zũñmeneki “amak naxatshaldixaga shakldá” agasjánañkalde jiaktunazúnaka. 19-20 Ekí za kizhogatshakna muldetua aldunaxa kama zúnakukshane nonazúnaka. Akze, Duwe Jesúki jiũñgulda zũñkakbeñgui jana, nauwizhaxañga jékaldaxa Jate izhogaldi akaldak akzeñka juldunéñ agekuek✠ agaskaiti, juldú guane. Nakna aldéñki eni zhinik aldunaxa kama zúnakukshane

✠ **6:14** 6.14 Gn 22.16-17 ✠ **6:15** 6.15 Eb 11.11-12 ✠ **6:18** 6.18 Nm 23.19; Tit 1.2 ✠ **6:19-20** 6.19-20 Lv 16.2; Eb 10.19-21

nogatuka.* Akze, Duweki Melkisedék jana Jatek múldigaba zuñkagaskaitshixa akaldak akzé naldiña za izhogataná nek guane nak, ekí zuñkatshiji izhuka nakldá.

7

Melkisedékki me ne

¹ Guatshak Melkisedékki kuíbuldu Saldéñtshi* sáñkalda akzé izhoshi na, Saldiña netshi Jate akaldak akzék múldigaba agaskaitshixa izhone. Nalgué na, nauwibama Abaldahámki san zalda sáñkaldakue agubiñgueni nagatoguéñ, Melkisedékja akldabixal nagueniki Jateja zeñ jañguakue agakshishi zeñ zaldaba agé.

² Guake nauwibamaja zhiniki ubiyanéñ zhinik jika ipananauxa uguá naldashi nahauxak izhgikuxanegaba ezua naldashiñki agene.✧ Guatshak Melkisedék guagatshake, “jian atshakuamak atshátshi sáñkalda” guashi. Ekíga na, “Saldéñtshi sáñkalda” guagatshake, “señgaba zhe noxatshi sáñkalda” guashi. ³ Eñki jate ikué azhi jaba ikué, ni abamakue shalda ni miyaki sezheklde tuasé. Ni kukane ni shuane shalda jiaga guagazhé. Ekí nakna aldéñki Jatetshi Asukuá janaña Jatek múldigaba agaskaitshixa naldiña izhuka jana ne.

⁴ ¡Tu guwíñ, Melkisedék mitsá akzé mitú! E na nauwibama Abaldahám akzeja jiaga ubiyanéñ zhinik jika ipananauxa uguá naldashi nahauxak izhgikuxanegaba ezua

* **6:19-20** 6.19-20 Aiki balku kama gukshixa “ancla”, Duweki ekí jana ne guashi. * **7:1** 7.1 Aiki Jeldusaldeña. ✧ **7:2** 7.1-2 Gn 14.1-20

naldashiñki agé guane. ⁵ Guatshak nauwibama Abaldahámntshi atukuakuega Aldebí ldaxekueki† Jatek múldigaba agaskaitshixakue ashekue. Ekí ashekualdatshak, Jateja guiyaba nauwibama Muesék zuñkabajanejañki ekueja za na juldiúkueja jigaba uguá naldashi kaxaldé ezua naldashiñki Jatek agaxeká iyapanaka niuwi kaxaldé guaka.✧ Naldiñki zhuakajagaba Abaldahám shtukuagaba aldaldatshak jiaga ekí iyapanakakue. ⁶ Naldatshak Melkisedék zunake Aldebí ldaxe naldagálde nalgué jiaga, nauwibama Abaldahámja jika uguá naldashi axaldalgué ezua naldashiñki Jatek ageká agipaná guane.

Ekíga na, nauwibama Abaldahámki Jateja anuñka juizha janshizhe axatshaldixa akbene nalgué jiaga, Melkisedékjañki Jateja zeñ jañguakue agakshishi zeñ zaldaba agene. ⁷ Akze, namake ekí zuñkué: Akldé akzeja guana aguáñ akzék zeñ zaldaba ageka naldashá.

⁸ Guatshak ishkiyakuxane Jatek agaxeneki Aldebí ldaxe káguba shuixaldixakueja za ipanka. Melkisedék zunake izhoxal za nuka jana ne Jatetshi múldigabaja guaka.✧ ⁹ Guatshak ekí jiaga guakldazunaka: Aldebíkueki jika ishkiyakuxane Jatek agaxeká ipanakakue nalgué jiaga, kauwibama Abaldahámja jika izhgikuxane Jatek ageshi Melkisedék agegatshaga, ekueja jiaga agaxeñga guane. ¹⁰ Jinake naldakí.

† 7:5 7.5 Gn 35.23. Abaldahámntshi atukua Jakópki 12 sukua axaldekldeñ Aldebí ldaxe nitshigapanane. ✧ 7:5 7.5 Nm 18.21

✧ 7:8 7.8 Sal 110.4; Eb 7.3

Nauwibama Abaldahám Melkisedékja akldabigatshaga, Aldebíkue jiaga zuldaxaki kauwibamak akteñga aldona nak.

Duwe Jesúki Melkisedék jana ne

¹¹ Guatshak Jateja nauwibama Isayélkuek guiyaba kagegatshak, Aldebí ldaxekue guana ai guiyaba aksuikualdi, kauwisanákue jian ashekualdaldiamak kagauneshi aldéñ múldigaba agaskaitshaldixakue ketene. Guane ne, kauwizhéñ guiyabak zhinik naldakuauxabe naldakualdiamak zuñgaunegaka nanaldíñki, ezua kauwizhakkuá nagakue juezhazháka naldatalgué. Aiki Duwe Jesúga, kauwibama Aldóñ‡ shizhaga naldazhé naldatshak, Jateja Melkisedék jana aldéñ múldigaba agaskaitshaldixa itene.

¹² Guatshak Jatek múldigaba agaskaitshakue nalda ayusha guatshake, guiyaba jiaga yushakue zeka.

¹³ Akze, ekí itene nauwiji Sáñkaldá Duwe Jesú gakuakáki Aldebí ldaxe naldazhé. Aldéñ ldaxega Jatek múldigaba agaskaitshiji jika akiyoxa atshagáldekue. ¹⁴ Jinak ekí miñmeyakí. Nauwiji Sáñkaldaki Judá ldaxe* nagatuka zuñkué nak. Ai ldaxega Jatek múldigaba agaskaitshixa naldaldixa nauwibama Mueséja guiyabak guagazháne naldashá.

¹⁵ Ekí gakuaká akldéñga zuñgajienaldiamake jekí tunazunaka: Mokue ezua Jatek múldigaba agaskaitshixa neklde Melkisedék janañga neki

‡ **7:11** 7.11 Ex 28.3-4,43. Aldóñki Aldebí ldaxega, kasak Jatek múldigaba agaskaitshixa akldé akzé izhone. * **7:14** 7.14 Mt 1.3; Aux 5.5

16 guiyabaja guagamak mielde ldaxe nahéñ zhinik nuxa izhagazháne. Ne eñki kama axaldaldi izhoshiña za izhuka nahéñ zhinik ité guane. 17 Akbiñgaki ekí ne guashi Jateja ekí akbene:

“Mañki Melkisedék janaña
múldigaba maldagaskaitshixa naldiña
mizhogataná.”✧

18 Akze, Jateja guiyaba nauwibama Muesék zuñkabajananeke jian mezhokshá guashi kama axaldaldakí, auxa zauwazháka nalguakna ibená guane. 19 Jinake naldakí. Guiyabajaña ni me naldakuauxabe nalshazhá guane nak.✧ Guatshak ai tsaldiña Jateja akldé zauñka “aldéñ na ishaldaldakualdiamak zuñgaunegaka shakldá” zuñneshi axaldeyakualdiamak✧ zuñgé guane.

20 Guatshak Jateja Duwe Jesú izhagatshake, “nasga ni mezhakú” axeldashi itene. Ekí ne, axáñ zalda aldéñ múldigaba agaskaitshixakue iyaldagatshak zunake ekí axeldashi kezgagazháne. 21 Akze, Duwe Jesú izhagatshake ekí axeldashi akbene:

“Jate Saldiña netshi Sáñkaldak ekí atshaldikue
axelté
gualdikuenik, ni mitsake yusha
atshazháldikue:

‘Mañki [Melkisedék janaña] múldigaba maldagaskaitshixa naldiña mizhogataná.’”✧

22 Jateja ekí axeldashi Asukuá itenéñ zhinik na, aldéñ na ishkualdi izhoxa akldé akzé kaiga zuñgeneki “axaña zuñgenane

✧ 7:17 7.17 Sal 110.4 ✧ 7:19 7.19 Alm 3.20; Eb 9.9; 10.1 ✧ 7:19 7.19 Eb 4.16; 10.22; St 4.8 ✧ 7:21 7.21 Sal 110.4

guashiñki zhakldé zũnkazauwaldixaga shakldá” zũnkualdaldiamake, Duwe Jesúga zũnkizhuka nakldá.✠

²³ Guatshak Jatek múldigaba agaskaitshix-akueki matshuwi iyaldashi nagatukakue. Jinake naldakí. Ashuigatshake ai jiba akldé atshalga nogazhákakue nalguák. ²⁴ Ne, Duwe Jesú zũnake izhoshiñga izhuka nak, Jatek múldigaba agaskaitshi, isuxaldek naldakí izhoná. ²⁵ Ekí izhoshi na, aldéñ zhinik Jatek axaldaxañkaldukakuañki auxaga zũnekuane zũnezhokshaka. Akbiñgaki aldéñki Jatek nauwitsaldí agakuañneshi izhoshiñga izhuka nak.✠

²⁶ Akze, Duwe Jesúga na ekí ne Jatek múldigaba zũnkagaskaitshixa akaldak akzé zũngajuezhatone. Aldéñki janshizhe, Jatetshi za ne, ni jiñ zhinik agatsaldagálde, nusagatse axaldí agatsaldagálde, sha atshixakue jana izhogagálde, jékaldaxa akldé akzamakga akzukualdiamak Jateja itene. ²⁷ Ega axań zaldakue Jatek múldigaba agaskaitshixa akldé akzekue jana naldazhé. Kauwizhéñki niuwi neyauxa axań misha axaldáñ sha ajanashane shalda béyakze Jatek axakuaxaldinik na, kágubakue sha ajanashane shalda jiaga ekíga Jatek axakuaxal nogakue kagatsane.✠ Ne, Duwe Jesú zũnake sha atshá guańkaldauxa shalda akuaxaldiamak atshuameñga axaldáñ akegatshak, zũnesabijiñga zũnesabiyaldiamak shuizhá guane.✠ ²⁸ Akze, Jateja nauwibama

✠ **7:22** 7.22 Lk 22.20 ✠ **7:25** 7.25 Alm 8.34 ✠ **7:27** 7.27 Ex 29.36-42; Lv 9.7 ✠ **7:27** 7.27 Alm 6.10; 1Pe 3.18

Muesék guiyaba zũñkabajananeja Jatek múldigaba agaskaitshaldixa akldé akzé itenekueki káguba nuxa aldalguák, auxaga zauwá guashi kama axaldaldagáldekue. Nalgué, guiyaba zhgaldeni na, Jateja Asukuága muldetua naldakuauxabe nekldé izhoshiña izhoxaldixaki axeldashi, aldéñ múldigaba agaskaitshixa akaldak akzé ité guane nakldá.

8

Jatek múldigaba zũñkagaskaitshixa akaldak akzé

¹ Akze, guashi naxañkaldukaki jalde: Jatek múldigaba zũñkagaskaitshixa akaldak akzé zũñkizhukaki Duwe Jesúga jékaldaxa Jate akaldak akzé jibatshaldi mual akldé akzeñka e na sanexaldiamak yaté guane.✧ ² Ega na Jatek múldigaba zũñkagaskaitshatogeñkaki juwí kágubaja gaunaldi nuxa jibatshiji izhogazhé. Akze, Jate Saldiña netshi Sáñkaldajaña juwí izhgaune aldéñ izhuka giemi akldé akzeñka jiba axatshixa.✧

³ Guatshak saldiña Jatek múldigaba agaskaitshixa akldé akzekuejañki ji Jatek agaxexaldixa awaldaklde agheshi, sha ajanashane shalda béyakze axakuaxaldixa awaldaklde agakuashi izhoxaldiamak iyatenekue. Ekí nakna Duwe Jesú jiaga ji Jatek agexaldixa axaldaldakuega ze. ⁴ Akze, jai kagik aldéñ izhoxalga noguashíñki, Jatek múldigaba agaskaitshixa naldazháka naldaka. Jinake naldakí. Jaiki Jatek múldigaba

✧ 8:1 8.1 Sal 110.1 ✧ 8:2 8.2 Eb 9.11,24

agaskaitshixakue guiyabaja guagamakga Jatek jika agegatukakue nañga nak. ⁵ Ekueki juwí Jate izhogaldi axazauwatogatshak, jékaldaxa namaklde juwí Jate izhuka tu abeyakuxane nuxa ne. Akna nauwibama Mueséja juwí Jate izhuka uldendana agatsé gauwaldixa nalguák, Jateja ekí ishkaldukshane: “Nukaté nogwá. Jalde juwí agatsauxa makauwatshak, nas guinuexa sakí agatsé gauwakue matuñshanugauxabé makauwaldí.”*

⁶ Guatshak Duwe Jesúki ekí Jatek múldigaba agaskaitshiji axazauwaldiamak jiba ipanatshak, axáñ zaldakue ekíga atshixakuetshi jiba zhakldé akzé ipanane. Ekibeñga na, aldéñ zhinik Jate na ishkualdi izhoxa jiúñgulde zũñgeneki axáñ zaldakue Jate na ishkualdi izhoxa guashiñki zhakldé akzé. Jinake akldé akzé naldakí. Jatejaña janshizhe zũñkatshaldixa akldé akzé zũñmenéñ zhinik na, ai ishkualdi izhoxaki kama gukshane nogatuka nak.

⁷ Akze, Jate na ishkualdi izhoxa axáñ zalda auxaga zauwanaldíñki akldé mokue ezua juezhaka naldazhá guataldé. ⁸ Nalgué, Jateja nauwibamakue auxaga axatshakuamak axatshakí aldalgué shalda kaxaldeshiña, ají múldigabak ekí kakbene:

“Nas Saldiña netshi Sáñkaldak ni ekí guakú:

‘Ezua niuwañ akldañkaldixa.

Atshake Isayél zaldakue, Judá zaldakue na,†

* **8:5** 8.5 Ex 25.40. Ai juwíki zúk zaldi azaxaitatoguéñ Jate axazauwi jiba agabeñka. † **8:8** 8.8 1R 12.1-33. Ai mozhua nekueki juldiúkuenga izhgajuezhaneñ zhinik mozhua nekldeku guashi.

mokue abisajañ nas na ishkualdi izhoxa
jiúñgulde kagexaldikue.

⁹ Aiki mauzeñga mimibamakue Ejiptuxa guiyaba
atuwi ashekualgueñka zhinik
nasga numañ katuwi kakzuxaitshaldatshak,
kauwizhéñ na ishkualdi izhoxa kakbenuga-
makga naldazháldixa.✧

Akze, atshak kauwizhéñki ekí kakbenugamak
naxajanashál za aldogazhá akuñgué shalda
na,
naski kabajá guanuge,'
Saldiñga netshi Sáñkaldak ni ekí guakú.

¹⁰ Akze, ekí axáñ zalda nas na ishkualdi izhoxa
saldinaldinik,
Isayélkue na abisajañ ishkualdi izhoxa
jiúñgulde kagenaldikueki,
nas Saldiñga netshi Sáñkaldak ni ekí nal-
daldixa guakú:

Sakí atsha guakue guakugeki
ajañguxaldi, kauwijí aldunaxa
kakzuñgualdikue.

Guatshakna nas Saldiñga netshi Jate,
Kauwijate giemi naldaldatshak jiak,
kauwizhéñki najíkue giemi aldaldaldixa.

¹¹ Atshakna zhuakajagaba azhi miyatuñkakuek
Saldiñga netshi Sáñkalda, me nalkugé
shalda shi ishkaldiyakue naldaksá
gualdixa.✧

Jinake naldakí. Saldiñga nekuek, ai itsé, ai
itsaldagálde axajankakuek jiaga,
me nalkugé kakualdiñga noxaldikue nak.

✧ **8:9** 8.9 Ex 19.5,6; 20.1-17 ✧ **8:11** 8.11 Is 54.13; Jñ 6.45

12 Akze, sha ajanashane nasga guaň kajañgui kaxabeta gualdikuenik, ni mitsák aiga mokue be izhgisekuashtëñkuge nzha.”✧

13 Guatshak Jateja ekí “abisajañ nas na ishkualdi izhoxa jiúñgulde” guagatshake, ake, axáñ zaldaki akzaldaksá guane guashi ekí guaklde. Akze, jigabá duebaldeshi akzaldaksánatukaki naki naldaksánate nuka naldashá.

9

Jate sakí axazauwi ajanashixa nane

1 Guatshak Jate na ishkualdi izhoxa axáñ zalda jiaga Jate sakí akldé akzamakga akzukui axazauwakue guiyaba axaldega nane. Aiki jai kagik juwí Jate izhuka axazauwaldixa nane.✧

2 Ai Jatetshi juwí uldendana agatséki ekí siyagaxaune: Juldi juldu meñki “Akldé akzéñ” axezhuka. Aiga na guksé muñshí stualdiamak agaldaka akldogéñ, misa Jatek pañ agaxene itshekue nogéñ.

3 Exa zhinik zhakuá atema agekualgué atabañki ezua zeñka, “Akaldak akzéñ” axezhogaldi. 4 Aiga na Jatek jika we juma izhuka akiyayogéñ axaldeki niubaga nuka. Jiak eniñga na Jateja “maiñ na ishkualdiñga izhokuge nakldá” guakaki bauldiga, agatsauxa niuba iyabene nogaldi. Ejiéldiñga na jékaldaxa zhinik gakue kagaktinaneki jika niubaga sezhekldeldi✧ akué nuka. Eniñga nauwibama Aldóñtshi

✧ 8:12 8.8-12 Jer 31.31-34 ✧ 9:1 9.1-5 Ex 25.8-40; 26.1-37; Lv 24.1-9 ✧ 9:4 9.4 Ex 16.33

kálbalda muna zalda atshane[☆] jiaga akué. Eniñga na jagikga sakí Jate na ishkualdi izhoxa aksezhekldé akué.[☆] ⁵ Bauldi bakaldake jékaldaxa zalda benekue* Jate mitsá akaldak akzé tuñshixa janamé agatsé axaune aklduka. Ejiékuejañki bauldi bakaldakga Jateja sha atsháñkalde zuñkabetane guagéñ[☆] asáñkaldak kauwiji gikaldak ipane nuka. Guatshak azhinik akldé guagakue nañga naldatshak jiaga, kaiga akldé guagazháldikue.

⁶ Ekí agatsaldi juwí siyagaxauñgueni na, Jatek múldigaba agaskaitshixakue eni “Akldé akzéñ” Jate axazauwal ajuldunal za alduka. ⁷ Ne eniñga mokue ezua zeñka zúnake ezuañgaba Jatek múldigaba agaskaitshixa akldé akzé za juldunakldegeñka. Eñki kagi akldañkajauxa atshuamé juldunakue agatsegatshak, abi naldakí juldunazháka.[☆] Akze, eni juldunatshak, axaldáñ sha atshane, kágubakue kakldegagáñga sha ajanashane jiaga Jateja kaxabetaldiamak béyakze agakuaxanetshi abi agexaldixa na za juldunka.

⁸ Ekí ajanashixa nanéñ zhinik na, Jatetshi Aldunaja ekí zúnatuñshi: Kasak juwí Jate izhuka teñga nogueñgaki akaldak akzeñka juldunexañki jiúñgulda akbenagá none.[☆] ⁹ Ai zhinik na kaigaki ekí zúnatuñshaka: Amak Jate akldé akzamakga agazukui ji Jatek agaxeshi,

☆ **9:4** 9.4 Nm 17.8-10 ☆ **9:4** 9.4 Ex 25.16; Dt 10.3-5 * **9:5** 9.5 Gn 3.24; Sal 18.10; 80.1. Aikueki Jateja guakldé uldeñkakuega Jate ldesañ axazauwi za axakldukakue. ☆ **9:5** 9.5 Lv 16.14-15 ☆ **9:7** 9.7 Lv 16.2-34 ☆ **9:8** 9.8 Eb 10.19-20

sha ajanashane shalda béyakze axakuagatshak jiaga, aiki auxaga aldunaxa janshi kaxazguazháka nane. ¹⁰ Ekígaba ajanashatogatshak, ai atshakueki gakue jiúñgulde, tugakue jiúñgulde, janshi mishkazgualdiamak itshizhakue jiúñgulde, niuwabak atshakuegaba za ajanashixa.✧ Ne ai atshakueki Jateja abisajañ atshá yushaldieñka yo me zauwaldixa nane nakldá.

Duwe Jesútshi abiki akldé akzé

¹¹ Akze, Duwe Jesú Zunequalkaki Jatek múldigaba agaskaitshixa akaldak akzé negatshakna, muldetua zũnkazauwakakuegaba zũnkuldaklde. Amak negueni Ajate axazauwaldiamak juwí Jate izhuka axáñ zalda zhakaldak akzé muldetua auxaga zauñkaldi juldú guane. Ai juwíki jai kagik zalda naldazhé nak kágubaja gauwazháne. ¹² Amak juldunatshak, eniñga akaldak akzeñka juldunexañki tshibutshi azhi bue guangatsetshi abi✧ na juldunagábaki, aldéñ shuigatshak abi akzuldane naldi Jatek agexaldixa na juldune.✧ Atshuameñga ekí atshatshake sha atshá guañkaldauxa shalda zunesabijiñga zunesabí guane.

¹³ Akze, káguba izhgazaldakuanekuek tshibutshi, buetshi abi ketiñgui,✧ azhi nubiá guangatse Jatek akiyayogatshak muldi za abane✧

✧ **9:10** 9.10 Lv 11.1-47; Nm 6.3; Kls 2.16 ✧ **9:12** 9.12 Lv 16.6,15-16 ✧ **9:12** 9.12 Alm 3.25; Eb 9.24-28 ✧ **9:13** 9.13 Ex 24.5-8 ✧ **9:13** 9.13 Nm 19.9,17-19

keyasheñguatshak, abuáke janshi kaxazgualdiamak zauñka. Ekí nake, ¹⁴ ake, ¡Duwe Jesú Zunekualkatshi abi míngaki mitsá guagasá zalda zauñka naldaldixa ne! Akze, aldéñki Jatetshi Alduna izhoshiñga izhukaja agaunegatshakna, aldéñgabaga nusagatse axaldí agatsaldagálde[☆] nauwitsaldí abi akzuldi shuixaldiamak Jatek aké guane. Akna ají abi akzuldaneki jigaba Jatek zúnagajuekuaka atshañkaldéñ zhinik aldunaxa nusa zúñgatsekilde auxaga janshi zúñkazgualdixa kama axaldé. Ekíki Jate izhoshiñga izhuka muldetua axazauwakualdiamak.[☆]

Jate na ishkualdi izhoxa

¹⁵ Duwe Jesú ekí zúñkatshanéñ zhinik na, Jate na abisajañ ishkualdi izhoxa jiúñgulde zúñgeneki aldéñ zhinik ibuakldék guane. Akze, aldéñki shuigatshak, Jate nasuñ na ishkualdi izhoxa axań zalda zúñsanegatoguéñ sha atshañkaldane shalda zunesabiyaldiamak shuizhá guane. Ekíki aldéñ zúnezhgakuxanekuañki bieni zúñgeshi jana janshizhe zúñkatshiji zúñgexaldixa zúñmene, amak ipaniñga ipanakualdiamak.

¹⁶ Akze, bieni axexaldixa xalte akzaldexañki ai kalta gaune shuanamak ne tuñshakue. ¹⁷ Jinake naldakí. Shuigagá nogeñgaki ai xalte akzaldagáldega noxaldixa nak. Gualdini kalta gaune shuigatshak zúnake ai xalte akzé nexaldixa.

[☆] **9:14** 9.14 Ex 12.5; Lv 1.3; Mal 1.13; 1Pe 1.18-19 [☆] **9:14** 9.14 Tit 2.14; Eb 10.2,22

18 Ai shalda na, Jate na axáñ ishkualdi izhoxa jiaga abik akzekldane. 19 Atshake nauwibama Mueséja Jateja guiyaba zuñkabajanega atshakue guakldauxa saldiña kágubakuek kakbeñgueniki tshibu, bue guangatse Jatek agakuaxanetshi abiki, ni axajiune uldák. Guñgueni jubeju zhgalda atsushi ashane, abaldaxájañ† agatsé zhiksuishi akbegueniki guiyaba aksezheklde xaltek abi itíñguatshak, ekíga saldiña exa zhekualdekuek jiaga ketínguane.✧ 20 Ekí atshatogueña ekí guaklde: “Jejié abik zhinik Jate na ishkualdi izhoxa amak atshakue zuñmene akzék ni gu.”✧ 21 Ekíga na, juwí Jate izhuka uldendana agatsé agatsauxa, eni Jate axazauwi jika jiba agabeyaldixakue jiaga abi itínguá.✧ 22 Akze, guiyabaja guagamake naki saldiña abik zhinik za na janshi agatsegaka. Ekíga na, ezuaki abi akzuldi shuizha guakiña, sha atshamalde mixabeta guakue naldazháka nakldá.✧

Duweki atshuamé shuigatshak auxaga zñekuane

23 Ai zhinik na, atshak zalda juwí, eni zalda nahauxakue jékaldaxa namakldek abeyakux-anekue ekí abik janshi axazgualdiamake, béyakzekue Jatek agakuagakue kagatsane. Ne jékaldaxa zalda namakldekue shalda míñgaki béyakzetsi abi guashiñki zhakldé akzega Jatek agegakue zane. 24 Akna Duwe

† 9:19 9.19 “hisopo” ✧ 9:19 9.19 Ex 24.5-8 ✧ 9:20 9.20 Ex 24.6-8; Zac 9.11; Mt 26.28 ✧ 9:21 9.21 Lv 8.10,19,30 ✧ 9:22 9.22 Ex 29.21; Lv 8.15; 17.11

Jesú Zunekualkaki amak Jatek akegatshak, juwí Jate izhuka namakldek abeyakuxane, kágubaja nuxa gauneldi akaldak akzeñka juldunazhá guane. Akze, jékaldaxa namakldexa neyeniki Jate ldesañ zúnakbeji kaigaki izhuka.
²⁵ Exaki aldéñga matshuwi juizha Jatek akexaldiamak juldunazhá. Ekíga na, Jatek múldigaba agaskaitshixa akldé akzekuejañki kagi akldañkajauxa jikatshi abi Jatek agexaldiamak “Akaldak akzeñka” ajuldunal nuká nanamak atshazhá.
²⁶ Akze, aldéñ jiaga ekue janañga nuxa atshanaldíñki, ake, Jateja kagi gauñgueni zhinik matshuwi juizhá guiyaba tuwi shuixal nogakue agatsegatalgué. Ne ekí agatsaldi atshagábaki, kaiga auxa zegapanatshake aldéñga kagik zũñkizhañkane. Ekíki atshuameñga axaldáñga aké shuigatshak zhinik na, sha katshixa zũñkabeti zunesabijiñga zunesabiyaldiamak.

²⁷ Akze, kágubake atshuamé shuigakue zũñgatsé. Gualdinik Jateja zũñgatsaldi azhi zũñgatsaldakí ne axazũnezhagakue zexaldixa.✧
²⁸ Ekibeñga na, Duwe Jesú Zunekualkaki matshuwi kágubak sha katshixakuañ Jate zũñkabetaldiamake, aldéñga atshuamé nuxa zunesabiji shuixal akene. Gualdinik aldéñga mokue jai kagik naxaldixa. Atshake sha katshixa shalda mokue shuixal nagazháldixa. Akze, aldéñ “mija nagakuéñ” jañgui jiaktuál kaldukakuañ muldetua zunekualdakuauxa zunekwane naldaldiamak naxaldixa nakldá.

✧ 9:27 9.27 Alm 5.12; Jñ 5.29

10

Guiyabaki auxaga zũñkatshazháne

¹ Guatshak Jateja guiyaba nauwibama Muesék zũñkabajaneki aldéñ janshizhe zũñkatshaldixa zũñmene naldi naldazhé, etshi nuñgá nuxa jana ne.✠ Akna guiyabajañga ni me Jatek axaldagatukakue naldakuauxabe nalshazháka. Naldiñki aija guagamak za ajanashiji kagi akbaja naldakí ekígaba jika Jatek axakuagatogatsak jiaga, naldakuauxabe aldaldaldiamak zauwazháne. ² Akze, ekí ajanashatshake sha ajanashane auxaga kejizhá guane guashiñki, kagatsaldalga nuká aldunaxa kakldegaksá guanaldiñki, ake, Jatek jika axakuagaksá guatalgué. ³ Ekí ne, kagi akldañkajauxa ekígaba axakuaxal za aldukájañga na sha ajanashane be kezhgisekushixa.✠ ⁴ Jinake naldakí. Jatek axakuaxane buetshi, tshibutshi abiki sha atsháñkalde zũnejizhazháka nak.

⁵ Ekí nakna Duwe Jesú zũnekualdal kagik nagatshak ekí Jatek akbene:

“Mañga sha ajanashane shalda béyakze mixakuaká,

jika migaxeká za mikldunazhé.

Akna abuá naxaldaldaldiamak jananagaktumalde.

⁶ Akze, mañga sha ajanashane shalda béyakze mixakuaká,

ni muldi za duwá mikiyayoká mikldunazhé.✠

⁷ Nakna ekí guaklduge:

✠ **10:1** 10.1 Kls 2.17 ✠ **10:3** 10.3 Lv 16.34; Eb 9.7 ✠ **10:6** 10.6 Sal 50.8-14

‘Najate, mijí múldigaba sezhekldeja nas shalda guagamakbé,
 ma maldajañguamak za mixatshaldikuamak jai naklduge ni izhokú.’”✧

⁸ Ekí Duweja guagatshake ekí misha guaklde: “Sha ajanashane shalda béyakze mixakuaká, jika migaxeká, azhi béyakze muldi za duwá mikiyayoká mikldunazhé.” Naldiñki ai atsháki Jateja guiyaba Muesék zũnkabajaneja ekí atshakue guaka. ⁹ Ekí guaguenik na ekí guaklde: “Ma maldajañguamak za mixatshaldikuamak jai naklduge ni izhokú.” Ekí guagatshake kasaklde atshakueki iwatí, mozhuane atshá niñkauwañki akzukualdiamak. ¹⁰ Ekí Duwe Jesú Zũnekualkaki Jateja jañguamak atshuameña ají abúa gegatshake, zũnesabijiña zũnesabiyaldiamak shuizhá guane.✧ Ekí zũnkatshanéñ zhinik na janshi zũnkazguí, Jatetshi za zũnaldekshane.

¹¹ Guatshak kasaklde atsháki Jatek múldigaba agaskaitshixa aldahauxa nekueki niuwi neyauxa akté noshi Jatek axazauwi na, káguba sha ajanashane shalda béyakze Jatek agaxexaldixa awaldakldekue akbaja naldakí amak za axakuaxal nuka nane.✧ Naldiñki ai atshájaña sha ajanashane ni mitsák kejizhazháka. ¹² Ekí ne, Duwe Jesú zũnake atshuameña sha katshixa shalda zũnesabijiña zũnesabiyaldiamak akegueniki, jékaldaxa Jate jibatshaldi mual akldé akzeñka yaté guane. ¹³ Atshak zhinik na, Duwe aguldiñkakuek Jateja auxaga agubishaldiéñ jiak-

✧ **10:7** 10.5-7 Sal 40.6-8 ✧ **10:10** 10.10 Eb 7.27 ✧ **10:11** 10.11 Ex 29.38

tuwi izhuka.✠ 14 Akze, atshuamé Jatek akegat-shak zhinik na, aldéñ ipanañkaldekuañ Jatetshi za izhogakualdiamak zunaldekshatukakuañki naldakuauxabe zunaldekshiñga zunaldekshane.

15 Ai shaldaga Jatetshi Aldunaja zũñmeji na ekí sezheklde:

16 “Ekí axáñ zalda nas na ishkualdi izhoxa saldinaldinik, abisajañ ishkualdi izhoxa jiũñgulde kagenaldikueki, nas Saldiñga netshi Sáñkaldak ni ekí naldaldixa guakú:

Sakí atsha guakue guakugeki
ajañguxaldi, kauwiji aldunaxa
kakzuñgualdikue nzha.”

17 Guagueni ekí jiaga guak:

“Sha ajanashane, kutám ajanashixá kaxabeti na,
ni mitsák aiga mokie be
izhgisekuashtéñkuge nzha.”✠

18 Akze, Jateja sha atshixa axabetá guatshaga, akldé ai shalda béyakze Jatek agakuaxalga no-gakue zaldaksá guane nakldá.

Abá naldakí Jatek axaldaldakue

19 Akna, gajakuañ, Duwe Jesú nauwitsaldí abi akzuldi shuanéñ zhinik na, zũñzek naldakí Jate izhogaldi akaldak akzeñka juldunazũñkuká guane.✠

20 Amak juldunexañ jiũñgulda abisa, mezhokshakue zũñkakbeñgui na, aldéñ nauwitsaldí shuigatshake zhakuá atema akaldak akzeñka juldunéñ agekue itshizgui jana ají abuága ge guane.✠ 21 Aldéñ na Jatek múldigaba

✠ 10:13 10.12-13 Sal 110.1 ✠ 10:17 10.16-17 Jer 31.33-34

✠ 10:19 10.19 Ep 2.18 ✠ 10:20 10.20 Ex 26.31-33; Mlk 15.38;

Eb 6.19

zũnkagaskaitshixa akaldak akzé, Jatetshi nekaldekuañ zũnsaneka. ²² Nakna Duweki aldunaxa zũngatsaldalga nuká zũñneka zũnejizhane, abuáke nisemak* zũnejizhi janshi zũnkazguanekuañki aldunaxa zũngatsauxa “Jatek axaldenaka shakldá” za alduna ishiji kuizaxaldejí.

²³ Ekíga na, mozhua zũñnek naldakí Jateja ji zũñkatshaldixa zũñmene jiaktuañkalduka gakuaká, “amak naxatshaldixaga shakldá” agasjánañkalde za kuizizhoshí. Jinake naldakí. Jateki sakí atshaldixa guak gualdini amak za atshixa nak.✧ ²⁴ Ekíga, ataba atabañ muldetua ajañgui, janshizhe ishkatshiji izhogakualdiamake, sakí agatsaldi aldunaxa akuiyakshanazunaka nake, amak atshá za kuiznijí. ²⁵ Akze, Duwe ipananegaba izhajuizhaldegatshak anuñka nekueki aldagaksá ajanashamakga atshagábaki, ataba atabañ aldunaxa akuiyakshiji za kuizizhoshí.✧ Nauwijí Sáñkalda Duwe Jesú mokue kagik naxaldieñ naki zexaldá gualdixa katuapanakna akldēnga ekí kuizatshiji.✧

²⁶ Guatshak Duwe shalda namaklde muldetua zũñwashexaldinik jiaga, zũñnegaté noshiñga sha atshál nogakualdiák zũnake, sha atsháñkalde Jate zũnkabetaldiamak ni ji akldé agakuagakue naldaksá guaka.✧ ²⁷ Ezuañgabaki

* **10:22** 10.22 Ex 30.17-21; Ez 36.25-27; Ep 5.26; Tit 3.5; 1Pe 3.21. Nisemaki Jatek mǔldigaba agaskaitshixakue Jate axazauwal ajuldunaldiamak iyatshishka. ✧ **10:23** 10.23 Dt 7.9; 1Kt 1.9 ✧ **10:25** 10.25 Ajsh 2.42 ✧ **10:25** 10.25 Alm 13.11 ✧ **10:26** 10.26 Nm 15.27-31; Eb 6.4-8; 2Pe 2.20

zuxaitsha zalda zhe akzaldi guiyaba tuakue axazunetene zunatuñshaldixa jiaktuakue za abá guaka. Akze, Jate aguldiñkakue guksé zuxaita mayogakueja kayoxaldieñkaga zunayoxaldixa jiaktuakue za abá guaka nakldá.✧

²⁸ Akze, Jateja nauwibama Muesék zhinik guiyaba zuñkabajane, mieldeki amak atshazhá gualdiák mozhua azhi maigua nekueja “agatsaldi ne nzha” tunamak guaxaldiák, guañ kajañgua naldakí guaxa guakue.✧ ²⁹ Ekí ne, mieldejañki Jatetshi Asukuága aguáñ izhbashi mual axatshiji, etshi abi akzaldakui, Jatetshi Alduna éegaba guañ zunajañguxaki aguáñ izhbashi mual nalda aguakakue, ¡mitsá, ake, ai zhakldé atemajañ guiyaba tuakue kagatsaldaldixa ska mijañgú!✧ Akze, Duweki shuigatshak abi akzuldaneñ zhinik na, Jate na ishkualdi izhogakualdixa akzukui Jatetshi zunaldekshane.

³⁰ Guatshak Jateja ekí guaklde zuñkué: “Nas na sakígaba sha ajanashixakueki kakiyushakue naksuikualdi, guiyaba katuñshaldikue nzha.” Ekíga na, ekí jiaga guaklde: “Nas Saldiñga netshi Sáñkaldak najíkue kagatsaldi azhi kagatsaldakí ne katualdikue nzha.”✧ ³¹ Saldiñga netshi Jate aldéñgaba izhoshiñga izhuka guiyaba matuñshakueki ¡mitsá zuxaitsha zhe akzé naldaka ne!✧

³² Guatshak Duwe Jesú mimijí aldunaxa mu mimezguñgueni✧ zhinik sakí izhogapanamine

✧ **10:27** 10.27 Is 26.11; 2Ts 1.7-9; Aux 20.11-15 ✧ **10:28** 10.28 Dt 17.6; 19.15 ✧ **10:29** 10.29 Ex 24.8; Eb 13.20 ✧ **10:30** 10.30 Dt 32.35-36; Sal 135.14; Alm 12.19 ✧ **10:31** 10.31 Is 19.16; Eb 12.28-29 ✧ **10:32** 10.32 Jñ 8.12

be izhgisekua miñgualdí. Atshak atemajañ guiyaba mituatshak jiaga, kualdi naldakí abeti izhomine. ³³ Atshuake saldiña mimatuatoguéñ, Duwe Jesú shalda aguáñ mimezhabashi mual sha mimakuane. Atshuake ekíga kagisaldatukakue kagaunexabinoguéñ, maiñ jiaga miñgisane.✧
³⁴ Ekíga na, Duwe shalda kalseldi abexanekue guañ kajañgui kagaunekbine. Ekibeña na, atshuake jika miñkaldekue minakugatshak jiaga abeti zeñ itshanamine. Jinake naldakí. Minakuxane zhakaldak akzé miñkaldaldiña miñkaldé miñkué nak.✧

³⁵ Akna ekí Jate alduna ishiji naxabinuka ishabiñsá guabináldi. Akze, ekí alduna mishéñ zhinik na aldéñki atemajañ janshizhe miñkatshaldixa. ³⁶ Akna jibañ tuabinogatshak jiaga abá naldakí abetal nogakue. Ekíki Jate mimajañguamak za atshaminaldiéñ zhinik na, aldéña janshizhe miñkatshaldixa miñmene mipanaldiamak.✧

³⁷ Akze, ekí sezheklde:
 “Naxaldixaki jituagába, mitsá zegagá naxaldixaga.

³⁸ Mielde nas za alduna nazishixaki sha atshazháne jana, janshizhe tualdatshakna izhoshiña izhokshateñkugé.

Akze, kualdi gualdiák zuna nakl-dunazháldixa nzha.”✧

³⁹ Guatshak nasuñga nuxa Jate alduna ishal-dazuñsá, kualdi, guiyaba tu za nogakueñka

✧ **10:33** 10.33 1Ts 2.14 ✧ **10:34** 10.34 Mt 5.11-12; 6.19-21

✧ **10:36** 10.36 Eb 12.1; St 1.12; 5.11 ✧ **10:38** 10.37-38 Hab 2.3-4; Alm 1.17; Ga 3.11; Aux 22.20

kaldeñkákue naldañkáalde. Nasuñki Jate alduna kishéñ zhinik na zaneyakuanekue kaldé nzha.

11

Jate alduna ishakue

¹ Guatshak Jate alduna isháki ekí ne: Aldéñ ji zuñkatshaldixa zuñmene za jiaktuwi, “amak naxatshaldixaga shakldá” muldetua zuñgatsauxa zuñkualdi izhoxa. Ekí na, amak zegaté tuakínga jiaga “Jateki atshaldixaga shakldá” muldetua zuñgatsauxa zuñkualdi izhoxa nuxa ne. ² Nauwibama axáñ zaldakueja ekí Jate alduna iyashiñguéñ zhinik na janshibé izhukakue katune nakldá.

³ Akze, Jate alduna kishéñ zhinik na ekí zuñgajienka: Saldiñga kagik, alnobaxa jika na nahauxa neki Saldiñga netshi Jateja ají múldigabak me, negakue guagatshake amak gauwá guane.* Akna kaiga saldiñga jika tu negauxaki jika tuakuéñ zhinik naldapanazháne nakldá.

⁴ Nauwibama Abéljañki Jate alduna ishiñguéñ zhinik na, atuwé Kaiñja* Jatek ji agene guashiñki zhakldé akldunamak agatsaldi agene. Ekí Jate alduna ishiñguéñ zhinik na, Jateja “eñki jian izhogakuamak izhuka tiuwi” guashi na, ji agene agipanane. Akna nauwibama Abélki shua guane naldatshak, sakí Jate alduna ishane agastuwi, shitijiñga nitshixañkalduka nakldá.

⁵ Nauwibama Enókki* Jate alduna ishiñguéñ

* **11:3** 11.3 Gn 1.1; Sal 33.6,9; Jñ 1.3; Kls 1.16 * **11:4** 11.4 Gn 4.3-10; 1Jñ 3.12 * **11:5** 11.5 Gn 5.21-24

zhinik na, Jateja shuigakue jañguazháldi jai kagik zhinik jékaldaxa uldé guane. Benega uldeñguéñ zhinik na, ají abua kakzaldazháne. Guatshak uldeyagá nogueña Jateja “eñki nakldunamak izhuka tiuwi” guakldane. ⁶ Akze, mieldeki Jate alduna ishagálde izhoxaldiake, ni mitsák Jatek akldunamak izhogazháka. Jinake naldakí. Mieldeki Jatek axaldeyaldixa nake, “Saldiña netshi Jateki izhogamak shakldá” jañgui, “aldéñ niyañkaldukakuañki, ai shalda janshizhe zuñkatshaldixa shakldá” za jañguakue nakldá.

⁷ Nauwibama Nuwéki Jate alduna ishiñguéñ zhinik na, Jateja zegaté atú guazhé zekualdixa ishkaldukshatshak, Jate za zhema akizhoshi, amak axatshiji, ajúk zaldakue shuishi guakuak kekualdaldiamak balku atema gauwá. Ekí alduna ishiñguéñ zhinik na, atshak baxe káguba zhekualguauxa nekueki guiyaba tuakue kagatsé ne awatualdiamak atshane. Aldéñ zuna Jate alduna ishiñguéñ zhinik na, Jatejañki sha atshagálde jana, janshizhe tune nakldá.✧

⁸ Nauwibama Abaldahámki Jate alduna ishiñguéñ zhinik na, Jateja kagi bieni agexaldieñka neyakue akbeji izhgakugatshak, naldiñki muldetua mashi neyaldixa aksúñ nalgué jiaga, ají kagiki maji, amak ne.✧ ⁹ Jate alduna ishiñguéñ zhinikga na, kagi Jateja agexaldixa akbenaneñka izhoguéñ, egabá awagaxa zalda janaña tañkuá nuxa izhgauwi,

✧ **11:7** 11.7 Gn 6.9,13-22; Ez 14.14,20; 1Pe 3.20 ✧ **11:8** 11.8 Gn 12.1-5,7; Ajs 7.2-4

azbuamé izhogazháne. ✧ Guñgueni e janañga ai kagi bieni ipanaldixa kagabenekuega asukuá Isák, atukua Jakóp jiaga exa anuñkeñga tañkuá izhgauwi, azbuamé izhogazháne. ¹⁰ Akze, nauwibama Abaldahámki Jatejañga kuíbuldu sakí agatsaldakldegamak janaktune jékaldaxa gaune naldiñga nexa “izhoxaldikue shakldá” jañgui jiaktuwi izhoguák. ✧

¹¹ Ekíga, nauwibama Abaldahám agubisha dueba, asewá Salda somá axaldegazháklddegamakga axaldegazháka nalgué jiaga, Jate alduna iyashiñguéñ zhinik na, somá kaxaldegapanaldiamak Jateja kama kagene iyapanatshak, somá kakzalshá guane.* Akbiñgaki ekí kaxatshaldixa kakbeneki “amak za atshixa shakldá” ajañguñguák. ✧ ¹² Ai zhinik na, nauwibama Abaldahám duebaldeshiñgaba shua guane jana nalgué jiaga, aldéñ ezumé nek zhinikga zumeya jana matshuwi, uwí nibunkezhaxa izatasá zhekuamakbe atukuakue agilteklde nakldá. ✧

¹³ Saldiñga ekueki Jate alduna iyashijiñga na, aldéñ sakí janshizhe kaxatshaldixa kakbenauxa iyapanagá ashuane. Guatshak jiaga, maldé zeñka zhinik atú zhuxañga na, zeñ

✧ **11:9** 11.9 Gn 12.8; Ajsh 7.5 ✧ **11:10** 11.10 Eb 11.16 * **11:11** 11.11 Ekí jiaga naldaka: “Ekibeñga asewá Salda jiaga Jate alduna ishiñguéñ zhinik na, somá axaldegazháklddegamakga wezhuldeshi, somá axaldegazhákldegeñ zuxaita giemi guane nalgué jiaga, somá axaldegapanaldiamak Jateja kama agene ipanatshake axaldexaldá guane.” ✧ **11:11** 11.11 Gn 17.19; 18.11-14; 21.2; Alm 4.17-22 ✧ **11:12** 11.12 Gn 13.16; 15.5; 22.17; 32.12; Alm 4.19

kakldeshi, exa zalda aldé ajañgui na, “nasuñki jai kagik zalda naldañkáalde, egaba zuxaiti exa neyañkalduka na kaldá” akuashi ashekuane.✧

¹⁴ Mieldekuejañki ekibeñga guaxaldiake, ake, kauwixagi naldi niyalga nuká awatuñshixa.

¹⁵ Akze, agazaxaitananeñkaga nuxa aldiyatónaldíñki, akualdinakaga naldatalgué. ¹⁶ Guatshak ai niyagába, ezua akldé janshatse, kauwixagiki jékaldaxaga aldiyatone. Ekí zhinik na, Jateki Kauwijate ne akuagatshak jiwak akzegazhé. Akbiñgaki jékaldaxa kuibuldu ashekualdaldieñka janakagaktune nak.

¹⁷ Guñgueni Jateja nauwibama Abaldahám sukua agexaldixa akbenalguamak asukuá Isák kuká guane. Nalgué Jateja guaji, akiyogakue akbeyane nalgué, nauwibamaja Jate alduna ishiñguéñ zhinik na, asukuá Isák ezuamé axaldé nalgué jiaga akiyoxaldiamak janazhiktú.✧

¹⁸ Naldiñki Jatejañga ekí akbeyanane: “Misukuá Isák zhinik za mitukuakue iltekshaldikue nakldá.”✧ ¹⁹ Guatshak nauwibamaja “Jateki ezua shuane jiaga mokue izhgaldakshaka kama axaldé shakldá” jañgui amak axatshaldixa janazhiktú. Akna asukuá amak mokue izhgaldakshane zhuxañga izhgipaná guane nakldá.✧

²⁰ Nauwibama Isákki Jate alduna ishiñguéñ zhinik na, asukuákue Jakóp, Esahú na sakí aldaldaldixa katuwi, Jateja zeñ kajañguakue akshishi

✧ **11:13** 11.13 Gn 23.4; 1Cr 29.15; Sal 39.12; 1Pe 2.11 ✧ **11:17**

11.17 Gn 22.1-14; St 2.21 ✧ **11:18** 11.18 Gn 21.12; Alm 9.7

✧ **11:19** 11.19 Gn 22.13

zeñ zaldaba kagene nakldá.✧

²¹ Nauwibama Jakópki Jate alduna ishiñguéñ zhinik na, shuigapankáki asukuá Jusétshi asukuákue Jateja zeñ kajañguakue akshishi, ezua ezua zeñ zaldaba kagegatshak, ají kálbaldak kama guxane jie noshi Jate akldé akzamakga akzukuane nakldá.✧

²² Nauwibama Juséki Jate alduna ishiñguéñ zhinik na, san kagi Ejiptuxa shuigapanatshak, asaná Isayélkue exa zhinik agazaxaitaldixaga kakbeji na, ají zaldáaldaki atshak sakí guakue kakkbeyá guane nakldá.✧

²³ Nauwibama Mueséki kukatshak, ajatekueja somá janshagatse, akzé atuñguakna, Jate alduna iyashiñguéñ zhinik smaigua ziñ abexane aldokshane. Akze, atshake exa Ejiptuxa zalda sáñkaldaja Isayélkuetshi somá sigí sukuekueki guagakue niuwi gene nalgué jiaga, aija zhe kakkzukuazháne nakldá.✧

²⁴ Ekibeñga, nauwibama Mueséja Jate alduna ishiñguéñ zhinik na, atemaldegatshake sáñkaldá paldahóñtshi abunzhitshi asukuá giemi jana naldalga noxaldixa itshanazháne.✧ ²⁵ Ekíga na, anuñka nuxaki akldunamak sha atshiji izhoxaldixa izhgakugagába, akldé janshibé, Jatetshi kuíbuldu Isayélkue na sha akualdixa izhgakuxá. ²⁶ Abualki Ejiptuxa saldiñga kabia makuakueki aguáñ akzega tune. Akze, ai zhakldé akzeki Jateja ezua zñekualdal

✧ **11:20** 11.20 Gn 27.27-29,39-40 ✧ **11:21** 11.21 Gn 47.31-48.20

✧ **11:22** 11.22 Gn 50.24-25; Ex 13.19; Jos 24.32 ✧ **11:23** 11.23 Ex 1.22; 2.2; 6.20; Ajsh 7.20 ✧ **11:24** 11.24 Ex 2.10-12; Ajsh 7.21-25

gaxaldixa shalda na aguáñ izhabaji mual guiyaba tuwa niñkauwañki akzé tune. Jinake naldakí. Aldéñki Jateja ai shalda janshizhe axatshaldixa za agasjanane nalguák.

27 Ekíga, aldéñ Jate alduna ishiñguéñ zhinik na, Ejiptuxa zalda sáñkaldajañki nusá aguanatshak jiaga, aibé zhe zhikzukuagába Ejiptuxa zhinik ne guane. Akze, Jate ubak naldi señ tuasé jiaga tu zhuxañga na, jibañ tuatoguéñ jiaga abá naldakí agapa neyalga izhogatone.

28 Ekibeñga, Jate alduna ishiñguéñ zhinik na, asanákie exa guiyaba atuatoguéñ zhinik Jateja kakzuxaitshaldixa ldiuwañ gakue axaldixa janaktuatshak, jubeju zhauwatshi abiki ajuldunéñ ibexal guak. Ekíki Jateja saldiñga kasak zalda agatsekueki aldéñ guaklde uldeñkak kakuaxaldiamak gaxaneja Isayélkuetshiki guashi guakuak.✧

29 Nauwibama Isayélkueja Jate alduna iyashiñguéñ zhinik na, zúk zeñ neyakuamakga Níbuni Atsushi zúk zekldéñ ga agabateklde. Guñgueni Ejiptu zaldakue ekíga agabatexaldixa kakldeklde nalgué, agabategatogueñki ni ishkatushi nuk ashuizhá guane.✧

30 Ekibeñga, Isayélkueja Jate alduna iyashiñguéñ zhinik na, kuíbuldu Jeldikó kugua ldiuwi Jateja ibategakue kakbenalguamak iyabategatshake, jakshizha kuíbulduk ibekue nuk tiná guane nakldá.✧

✧ **11:28** 11.28 Ex 12.21-30 ✧ **11:29** 11.29 Ex 14.21-31; Ajsh 7.36

✧ **11:30** 11.30 Jos 6.12-21

³¹ Jeldikó zalda munzhi Aldaháp nakua niñka nalgueja Jate alduna ishiñguéñ zhinik na, exa zaldakue Jate amak axatshagáldekue nañga shuigazhá guane. Jinake naldakí. Isayélkuega ziñ me zutuál exa nene nalguekue muldetua kepaná guane nalguák.✧

³² Ekígaba Jate alduna ishixakue shalda ¿akldé mitsá guagakue nagatsaldaka ne? Akze, Jeldehóñ,✧ Baldák,✧ Sañsóñ,✧ Jepté,✧ Dabí,✧ Samuél,✧ azhi Jatetshi múldigaba naldiñga zuxaitshixakue✧ shalda jiaga miñmeyexañki niuwi nagajuezhañga guaka. ³³ Ekí Jate alduna ishixakuega amak alduna iyashiñguéñ zhinik na, axautshi sanákue aguabiyane,✧ jian sanegakuamak asaneklde, Jateja janshizhe kaxatshaldixa kakbenane amak iyapanane. Nabi akashazhá,✧ ³⁴ guksé zuxaita zalda puldatukak ayokshazhá,✧ shezhák akuakshazhá ajanashane. Kama auxaga axaldaldazhékuéki Jatek zhinik kama akuxane, axaukshatoguéñ zhe kakzegagába awabiyatone, awagaxa zaldakue matshuwi kaukakshál aldakldekue aldeñshane. ³⁵ Munzhikuejañki kakshuanekue ishikaldakshane iyapanane.✧

Ne, ezuakue ekíga Jate alduna ishixakueki, e abajaldiake keyabesaldixa kagabeyatshak “janshibé nzha” ajañguagába, egabá sha kakuí ashuane. Ekíki akldé janshibé, Jateja

✧ **11:31** 11.31 Jos 2.1-21; 6.22-25; St 2.25 ✧ **11:32** 11.32 Jue 6.11-8.32 ✧ **11:32** 11.32 Jue 4.6-5.31 ✧ **11:32** 11.32 Jue 13.22-16.31 ✧ **11:32** 11.32 Jue 11.1-12.7 ✧ **11:32** 11.32 1S 16.1-1R 2.11 ✧ **11:32** 11.32 1S 1.1-25.1 ✧ **11:32** 11.32 Ajsh 3.24 ✧ **11:33** 11.33 2S 8.1-3 ✧ **11:33** 11.33 Dn 6 ✧ **11:34** 11.34 Dn 3 ✧ **11:35** 11.35 1R 17.17-24; 2R 4.25-37

izhoshiña izhoxal kezhgaldakshaldiamak.
³⁶ Ekíga na, ezuakueki aguán kezhabashi mual keyajokldeklde, kuizhushak kagaldabikshane,✧ azhiniki shezhasha keyatene, kalseldi kabexane.✧ ³⁷ Jagi keyabushi kakuaxanekue,✧ muan kezhabehña kakuaxanekue, shezhák kakuaxanekue.✧ Ezuakueki jubeju juba, tshibu juba kejua azbuamé izhogagába abizhá, jika kagajuezhauxa kaxaldaldagálde, jibañ atuwí, sha kakuí ashekuane. ³⁸ Ekueki akzekue aldakna jai kagik sha ajanashixak axajiu guazhákakue. Aldalguakna azbuamé izhogagába zúk zaldi, guinualdi, jakateldi,✧ azhi kaksuldi abizhá za ashekuane nakldá.

³⁹ Guatshak saldiña aikueki Jate alduna iyashiñguéñ zhinik na, Jateja janshibé izhukakue katune. Naldatshak aldéñ janshizhe kaxatshaldixa kakbenalguauxa iyapanagá ashuane. ⁴⁰ Akze, Jatejañki ezua akldé janshizhe, nasñ jiaga ekue naña zhualduxaña ipanakualdiamak janazñgaktunega none. Ekíki nasñ na za na, ekue muldetua naldakuauxabe kaldekshaldiamak.

12

Jibañ tuañkaldogéñ abá naldakí abetakue

¹ Ekí Jate alduna ishiji izhoxa
 awatuñshanekue matshuwi zhikzhe
 zñneyabateklde zñnatuatogakna, jigaba
 zñngitamakuaka, sha zñnatshishi

✧ **11:36** 11.36 Jer 20.2; 37.15 ✧ **11:36** 11.36 Gn 39.20; 1R 22.26-27; Jer 37.16; 38.6 ✧ **11:37** 11.37 2Cr 24.21 ✧ **11:37** 11.37 Jer 26.23 ✧ **11:38** 11.38 1R 18.4; 19.9

zʉnakbiñguaka zʉñkaldeki agajuekui, majakue. Naldiniki jibañ tuañkaldogéñ jiaga, Jateja mashi akldañkakualdixa zʉnajañguaneñka akldañkakualdiamak, abá naldakí abeti neyalga kuiznoshí.✧ ² Amak neyañkaldogéñ Duwe Jesú za agastu agasjana kuizizhoshí. Akze, aldéñga na alduna ishakualdiamak aksuikue, zʉnekualdaldinik muldetua auxaga zʉnekuane naldakualdieñka yo zʉnauldeñka. Aldéñki aldiwe sakí zeñ zalda za akzexaldieñka alduna kaune nalguakna, kaldixa axaldí guiyaba tuwí shuigatshak egabá abeté guane.✧ Ekí agatsaldi shuixaki jiwak akzé nalgué jiaga, ai za tu nogazháne. Gueni jékaldaxa Jate jibatshaldi mual akldé akzeñka e na sanexaldiamak yaté guane.✧

³ Akna Duweki sha atshixakueja ekí zʉxaita sha akuatogatshak, sakí abá naldakí abetane za jañgual minoxaldí. Ekíki aldunaxa miñgusani, abetabiñsá, abá gui guamiñnegak.✧

⁴ Kaigabeñgaki sha atshá miñgubiyazháldiamak kama agilshabinogéñ, aldéñ jana shuizha zalda guakueñka yo miñgatsegagáñga.✧

⁵ Azhi ¿Jateja ají sukuakuañ aldunaldi mimakuiyakshaldiamak miñsaneká miñjuizhá guxá matú? Akze, ekí sezheklde:

“Nasukuá, Saldiñga netshi Sáñkaldaja jian maldaldaldiamak guiyaba mikizhaká agi-panazhá guagába.

✧ **12:1** 12.1 1Kt 9.24; Kls 3.8 ✧ **12:2** 12.2 Is 53.10-12 ✧ **12:2** 12.2 Plp 2.6-11; Eb 2.9 ✧ **12:3** 12.3 Is 40.28-31; Ga 6.9 ✧ **12:4** 12.4 1Kt 10.13

Ekíga na, 'ekí atshasúñze ni matú'
mixaldegeñ zhinik nuxa amak
naldazhámildaka tuwi abá guagába.

⁶ Jinake naldakí.

Saldiñga netshi Sáñkaldaja izhgajañguxaki
jian naldaldiamak guiyaba akizhaka nak.
Ekíga, saldiñga ají sukua giemi izhgajañgui
izhgipananekueki izhgastuñshi guiyaba
tuñshixa nak.”*

⁷ Saldiñga netshi Jateja jian minaldaldia-
mak guiyaba miñgitene abeti guabinogeñki jian
izhoxa shi mitiyaldixa. Ekí mimakuatshak,
ají sukua giemikue minák ekí mimakuatuka.
Akze, ¿mielde sukua shi ajateja guiyaba ak-
izhagazhé naldaka na?✧ ⁸ Akna Jateja saldiñga
ají sukua giemikuañ guiyaba zũñkizhagamak
miñkizhagakí naldaldiake, ake, ají sukua nald-
abíne, axautshitshi nuxa naminaka.

⁹ Guatshak sukua kaldalguéñ, nauwijate jai
kagik zaldaja jian naldakualdiamak guiyaba
zũñkizhagatshak, axabeti kagipanka nane. Ne,
Nauwijate jékaldaxa izhuka míngaki ¿akldé
axabeti amak axatshakue zũngatsaldakí shi
na? Ekíki e na muldetua izhogakualdia-
mak. ¹⁰ Akze, sukua kaldalguéñki anuñka
jana nuxa nauwijatekuejañki mitsabé atshakue
ajañguamak guiyaba zũñkiyaldagatone. Guat-
shak Nauwijate jékaldaxa izhukaja zũnake na-
mak giemi zũñkazauwa gualdiamak, jian nal-
dakualdiamak guiyaba zũñkizhaka. Ekíki aldéñ

* **12:6** 12.5-6 Pr 3.11-12; 13.24; Job 5.17; Aux 3.19. Aiki
izhgajañgui izhgipu atshixa guashi jiaga naldaka. ✧ **12:7** 12.7
Dt 8.5; 2S 7.14

janshizhe, sha atshazhé nahamakga sha atshagába izhogakualdiamak.✧

¹¹ Mitsake guiyaba zũñkiyate guatshak, zeñki zeñ akzaldazhé, egaba metshanshakue. Naldatshak aldiwe zunake eñkáñ shitiyáñkaldekuañki aldunaldi señgaba zũñzeshi, jian atshakuamak janshizhe atshiji izhogakualdixa.✧

¹² Akna miñgusani guldak kama miñkualdaksá, azhi kaldak miñzeshi neyabiñsá guaminekuañ, abisajañ mokue kama guxa guwíñ.✧ ¹³ Jiúñgulda mineyaldieñ jian izhgaksha guwíñ. Ekíki neyexañ jibañ mituñkakue kalda minjuana náaldaki, muldetua se minekue jiúñguldak mineyaldiamak.✧

Be nogakue

¹⁴ Guatshak sakíki saldiñga nekue na señgaba zhe nogakue nahake, amak izhoxa za miniyaldí.✧ Ekíga sha atshagába Jatetshi za nalda izhoxa miniyaldí. Akze, mieldeki Jatetshi za izhogakí naldaldiák, Saldiñga netshi Sáñkalda tualdiamak axaldeyazháka.✧ ¹⁵ Ataba atabañ muldetua numañ miyatualdí. Ekíki mieldeke Jateja éegaba guañ mimajañguxá ipanabiñsá gui na, kaldá nusaba miñkibunká jana matshuwi minekuek miñgisalshi aldunaxa nusa miñkazguazháldiamak.✧ ¹⁶ Ekíga na, ni mielde misewá naldagálde na askuildek atshagába,

✧ **12:10** 12.10 1Pe 1.15-16 ✧ **12:11** 12.11 Is 32.17; St 3.17-18

✧ **12:12** 12.12 Is 35.3 ✧ **12:13** 12.13 Pr 4.26-27 ✧ **12:14** 12.14

Alm 14.19 ✧ **12:14** 12.14 Mt 5.8; 1Jñ 3.2-3 ✧ **12:15** 12.15 Dt 29.18; Ga 5.4

ni abuá na atshá guasúñzamak atshagába. Ekíga na, ji Jateja akzé tuñka, Esahú jana akzaldagáldejañ me tuagába. Akze, eja kasak zalda naldaki gakuek me nuxa yusha atshane.✧

¹⁷ Guñgueni aldiweki kasak zaldatshi zeñ zaldaba agegakue izhgashishatshak, ajateja agegazhá guane. Mauwiñgaba agakuañnegatshak jiaga, sakí kualdinakue tuazhá guane miñkué naldashá.✧

¹⁸ Akze, nasuñki Jatek kaxaldeyatshak, nauwibamakue jana guinue Sinahí† niuwabak naldi, juna juna puldatuka, tuañ sən sən zalda, múlkalda kamakualdi neyaldi nuxa axaldeyazháñkalde. ¹⁹ Ekíga na, ni tata

axazajuigaté, ni múldigaba mitsheñshindana agatsaldi duldashaté nukakue kagatsanamak zuñgatsaldazháne. Akze, ekí aldukatshak akldé dulda kakshalga nogazháldiamak Jate

axakuañneklde. ²⁰ Jinak naldakí. Jateja ekí atshakue niuwi kageká abetasá zalda atune nalguák. Aiki: “Ji naldaldí, káguba, azhi

béyakzeja, guinue itana gualdiák, jagi iyabushi [azhi sızak] guagakue zaldaldixa nzha.”✧ ²¹ Ekí zuxaita zhe mikzukundana agatsaldi guinuexa zegaté atuatshakna, nauwibama Mueséja ekí guaklde: “¡Zhe nakzeshiñgaba tau tau nzhakzék!”✧

²² Ne nasuñ zunake Jatek kaxaldagatshak,

✧ **12:16** 12.16 Gn 25.29-34 ✧ **12:17** 12.17 Gn 27.30-41 † **12:18** 12.18-19 Ex 19.12-22; 20.18-21; Dt 4.11-12; 5.22-27; 18.16. Guinue Sinahíxa Jateja nauwibama Muesék guiyaba agenane. Aiki aldéñ na ishkualdi izhoxa kasak ne gene. ✧ **12:20** 12.20 Ex 19.12-13

✧ **12:21** 12.21 Dt 9.19

guinue Siyóñ axaldakalde. Aiga Jate izhoshiñga izhukatshi kuíbuldu Jeldusaldéñ jékaldaxa zalda nogéñ, aldéñ guaklde uldeñka matshuwi izatasá nekue zeñ kakldeshi ajuizhaldekldeñ axaldakalde.✧²³ Aiga na, Jateja ajíkue kasak zalda naldaldixa izhgakuxane izhajuizhaldekldekuenga✧ jékaldaxa zalda naldaldiamak akzunankue ashekuéñ axaldakalde. Aiga na, Jateki saldiñga agatsaldi azhi agatsaldakí ne tuñka nogéñ, jian izhonekue auxaga naldakuauxabe kaldekshanetshi aldunakue nogéñ axaldakalde.✧²⁴ Aiga na, Duwe Jesúki Jate na abisajañ ishkualdi izhoxa zuñkatshane nogéñ axaldakalde. Ekíga, sha atshá zuñkabetaldiamak aldéñ shuigatshak abi akzuldane, nauwibama Abéltshi abi akzuldane✧ guashiñki zhakldé akzé zuñkazauwi, janshi zuñkazgualdixak axaldakalde.✧

²⁵ Akna be minoxaldí, Jate zuñkazguaká agipanazhá gui guamiñnegak. Jinake naldakí. Mauzeñga nauwibamakue jai kagik Jateja keshkaldukshixá akiyapanazhá guane shalda guiyabak iyaldakui kakzegazhá guane. Ne jékaldaxa zhinik aldéñ zuneshkaldukshixá agipanazhá guakualdiák míngaki, ¿sakí shi guiyabak izhakui zuñzexaldixa na? ²⁶ Atshak baxañ guinue Sinahíxa Jate zukuagatshak, kagiki wi wi atshishane. Ne kaigaki ezua atshaldixa guashi ekí guaklde: “Mokue atshuamé

✧ **12:22** 12.22 Is 24.23; 60.14; Ga 4.26; Aux 3.12; 5.11; 14.1

✧ **12:23** 12.23 Ex 4.22; 13.1,12-16 ✧ **12:23** 12.23 Alm 4.3,23-25

✧ **12:24** 12.24 Gn 4.10-12; 9.5-6 ✧ **12:24** 12.24 1Jñ 1.7

kagi wi wi atshishaldatshak, alnoba jiaga wi wi atshishaldikue nakldá."✧ ²⁷ Ekí "mokue atshuamé" guagatshake, saldiñga jika aldéñ gauwanekue wi wi atshakakueki nuk agajuekui izhogaksánshaldixa, ekíki wi wi atshazhákakue za abajiñga abaldiamak guashi guaklde nakldá.✧

²⁸ Akna Jate sanegéñ wi wi atshazháka zuñsanegapanane shalda "zeñ nzhakldék" akbeji na, aldéñ akldunamak agatsaldi akldé akzamakga akzukui muldetua axabeti, zhema zuñkizhogakue. ²⁹ Jinake naldakí. Nauwijateki gukséja jika náaldaksa zalda yogamak makldañgashakue nahamakga ne nak.✧

13

Duwe ipananekeue mitsabé izhogakue

¹ Guatshak Duwe Jesú ipanaminekuañki askuí gajagaba nekbine nakna, ataba atabañ muldetua ajañgualga minoxaldí.✧ ² Mimijúk miñkabizhal miñkaldakákue, tuabínekue jiaga muldetua ipana zhikjuizhanshabináldi. Jinak naldakí. Anuñka nekue ekí ajanashatoguéñ, kaksúñga Jateja guaklde uldeñkakue jiaga iyapanane nak.✧ ³ Duwe shalda kalseldi abexanekeue zhikjuizhansha naldakí, maiñga ekue na mizhuká janañga guañ kajañgui kagaunexal nogakue.✧ Ekíga na,

✧ **12:26** 12.26 Hag 2.6; Sal 68.7-8 ✧ **12:27** 12.27 Is 54.10; Eb 1.11-12; 1Jñ 2.17 ✧ **12:29** 12.29 Ex 24.17; Dt 4.24; Mt 3.12 ✧ **13:1** 13.1 Alm 12.10; 1Jñ 3.14; 4.21; 5.1 ✧ **13:2** 13.2 Gn 18.1-8; 19.1-3; Mt 25.35,40; Alm 12.13; 1Pe 4.9 ✧ **13:3** 13.3 Mt 25.35-46; 1Kt 12.26; Kls 4.18; Eb 10.34

sha kakuí guiyaba atuñshatukakueki, maiña tuabinuka janaña guañ kajañguakue.

⁴ Saldiñgaja zhuasewá ishkalalda akzé jañgui axabetakue. Akna zhuasewák za askuí ishkaldegakue. Axautshi ishkaldiya zunake atshasúñze. Jinake naldakí. Saldiña netshi Jatejaña mieldekue kauwisewá naldagálde na askuildek, azhi abúa na atshá guasúñzamak atshixakueki kagatsaldi katuwi guiyaba katuñshaldixa nak.✧

⁵ Kabia minexaldiamak za niji, paldata za ijani izhoxabináldi. Mitsabé miñkaldaldaldiaké, “ai za auxabé sha naxaldá” mijañgualdí. Akbiñgaki Jatejañki “ni mitsák mabaja guazhaldikue, ni mihezua mizhokshashtéñkuge nzha” zũñmene nak.✧ ⁶ Akna Jatetshi múldigabaja guagamak zũñzek naldakí ekí guakldazunaka:

“Saldiña netshi Sáñkalda za nagauneka nak, zhe nakzegazhaldixa.

Akze, ¡sakí shi káguba me nuxa sha nakuakana!”✧

⁷ Guatshak Jatetshi múldigaba miñmeji miñsanekldekue kezhiñjuizhanshagába. Ekue sakí jian ashekualdi Jate muldetua axazauwane kagastuwi na, Jate alduna iyashanamakga maiñ jiaga alduna ishál minoxaldí.✧

⁸ Akze, Duwe Jesú Zunekualkaki ayushazhámakga, sakí ne nagatogamakga kaiga, niuwizhíne ekíga naldataná.✧ ⁹ Akna aldéñ shalda shizhiyá guañkáaldamak sakígaba sha agatsaldi shizhaldixá mimejuldukshagába.

✧ **13:4** 13.4 1Kt 6.9; Aux 22.15 ✧ **13:5** 13.5 Dt 31.6,8; Plp 4.11-13; 1Tm 6.17-19 ✧ **13:6** 13.6 Sal 56.3-4,9-11; 118.6-7 ✧ **13:7** 13.7 Eb 6.12 ✧ **13:8** 13.8 Sal 102.27; Aux 1.17-18

Akze, Jate éegaba guañ zúnajañguéñ zhinik aldunaxa kama zúnakukshixaki muldetua zauñka. Ne, jiki gakue, jiki gasé guiyaba aldukatukakueki, aija ni jiñ kagaunegazhé nakldá.*

¹⁰ Guatshak Duwe ipanañkaldekuañki sha katshixa zúñkabetexañ nauwitsaldí Jatek axakuaxane akiyayogéñ zúñkaldé. Ne juwí Jate izhuka uldendana agatseldi axazauñkakueki ai axakuaxane axaka niuwi kaxaldaldazhé.*

¹¹ Akze, Jatek múldigaba agaskaitshixa akldé akzeja kagi akldañkajauxa Jateja sha ajanashane kaxabetaldiamak béyakze axakuaxanetshi abi za na juwí Jate izhuka akaldak akzeñka ajuldukshixa. Guatshake ai béyakzetshi abuáki saldiñga ashekuéñ zhinik akzuxaita zeñka nuk ayoka nane.*

¹² Amakbé na, Duwe Jesúki kuíbulduk zhinik akzuxaita zeñka guiyaba tuwiñga shuane.* Ekíki ají abi akzuldanéñ zhinik janshi zúñkazguí ajíkue zunaldekshaldiamak.

¹³ Akna aldéñ kuíbulduk akzuxaita zeñka aguáñ izhabashi mual akuanamakga, nasuñ jiaga ekíga kuíbulduk akzuxaita zeñka aguáñ zunezhabashi zúnakualdieñka kuizaxaldeji.* ¹⁴ Jinake naldakí. Jai kagikga izhoshiñga izhogakualdiamak kuíbuldu zúñnogazháldi na, ezua kuíbuldu

* **13:9** 13.9 Ep 4.14; Kls 2.6-8,16-23; Eb 9.10 * **13:10** 13.10 1Kt 9.13-14; 10.16-18. Duwe Jesú nauwitsaldí shuane shalda guashi. Juldiúkue Jatek béyakze axakuaxal nukakueki Duweja kekualdaldiamak ipanazháldixa guashi. * **13:11** 13.11 Ex 29.14; Lv 4.21; 6.24-30; 16.15,27 * **13:12** 13.12 Jñ 19.17 * **13:13** 13.13 Jñ 12.26; Ajsh 7.58

zũñnoshińga zũñnoxaldixa jiaktuańkalduka nak.✧

¹⁵ Akna Duwe Jesúk zhinik Jatek ageshińki, “Saldińga netshi Jateki najı Sńńkalda nakldá” nauwixaxak naldi guashi, abá naldakı Jate akldé akzamakga akzukual za kuiznoshı.✧ ¹⁶ Ekıga na, zhikjuizhansha naldakı axautshikue janshizhe kaxatshál, ji mińkaldé axautshikue na izhgexal za minoxaldı. Jinake naldakı. Ekı Jatek miyagekákı aldéń akldunka nak.✧

¹⁷ Guatshak Duwe ipanamine mińsanekakueki kaxabeti, “janshibé ni naksanexaldı” kajańgui, amak kaxatshiji mińgualdı. Jinake naldakı. Kauwizhéńki numań mimatunauxa Jatek dulda agilshakue kagatsaldaldixa kakualdı na, muldetua be aldoshi mimijı alduna numań mińgatuńkakue nak.✧ Akna jibań kakzukuagába, zeń kakldeshi ajanashaldiamak, maińki mińgasanegamak kaxatshakue. Akze, ekı kakldekshakı minaldaldiake, muldetua auxaga mińgaxaunegazháka naldashá.

¹⁸ Nasuń shalda Jatek zũnakbeji mińgualdı. Akze, saldińga katshéń muldetua jian za izhokldana zũńzeshi na, zũńnek naldakı aldunaxa “atshakuamak sha atshikú” zũńneka.

¹⁹ Guatshak akldé giemiki axańga mokue maiń na izhoxaldikuamak Jatek nakbeyakue ni mińgakuañnekú.

Aldiwe kakbene

✧ **13:14** 13.14 Plp 3.20; Eb 11.10 ✧ **13:15** 13.15 Lv 7.12; Sal 50.14,23; Os 14.2 ✧ **13:16** 13.16 Alm 12.13; Plp 4.18 ✧ **13:17** 13.17 1Pe 5.1-4

20 Nauwiji Sáñkalda Duwe Jesúki, jubeju numañ atuamakbe numañ zunatuñka akaldak akzé zunñkizhuka.✧ Aldéñki nauwitsaldí shuishi abi akzuldanéñ zhinik Jate na ishkualdi izhoshiñga izhogakualdixa akzukuane. Amak shuiguenik Jatejañga izhgaldakshane.✧ Akze, Jatega na aldunaxa señgaba mikzexatshi jate nak, 21 saldiñga janshizhe atshexañ mimajañguamak izhó guashi kama shi miñgeshí.✧ Ekíga na, Asukuá Duwe Jesúk zhinik akldunamak agatsaldi izhogakualdiamak shi zunakuiyakshí. Akze, Duwe Jesú na akldé akzamakga kaiga zhinik niuwizhíne jiaga ekí zañga akzukual kuiznoshí. Ekíga shi naldí.

22 Gajakuañ, aldunaldi mimakuiyakshi mual jalde kaltak anuñka agatsalda nuxa miñmenuge nakna, abeti muldetua nagipanakue ni miñgakuañnekú.

23 Duwek zhinik nauwikaja nekldega Timuteyuki✧ kalseldi zhinik agaxaitshá guane miñkualdakue. Akna axañga naxaldaxaldiake e nañga miñkabizhal neyaldíkue niyó.

24 Duwe ipanaminekuañ miñsanekakue alda-hauxa kajañguge kakbeji miñgualdí. Ekíga na, saldiñga Duwe ipanaminekuañ mimajañguge ni miñmeñkú. Kagi Italdia zaldakueja jiaga mimajañguxa ni mimakuák.

25 Saldiñga netshi Jateki saldiñga minekuañ atemajañ éegaba guañ mimajañgualga shi noshí.

Ekíga shi naldí.

✧ 13:20 13.20 Jñ 10.1-16 ✧ 13:20 13.20 Ajsh 2.24 ✧ 13:21 13.21 2Kt 9.8; Plp 2.13 ✧ 13:23 13.23 Ajsh 16.1

Jatetshi múldigaba
Kogi: Jatetshi múldigaba New Testament

copyright © 2015 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Kogi)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Jul 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

7c5b6db6-c9a4-56c8-a822-4345cd7bafc0